

เครื่องมือทางธุรกิจ: กฎหมายการรวมลงทุน ระหว่างรัฐกับเอกชน

เชมภัทร ทฤษฎีคุณ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เครื่องมือทางธุรกิจ: กฎหมายการร่วมลงทุน ระหว่างรัฐกับเอกชน

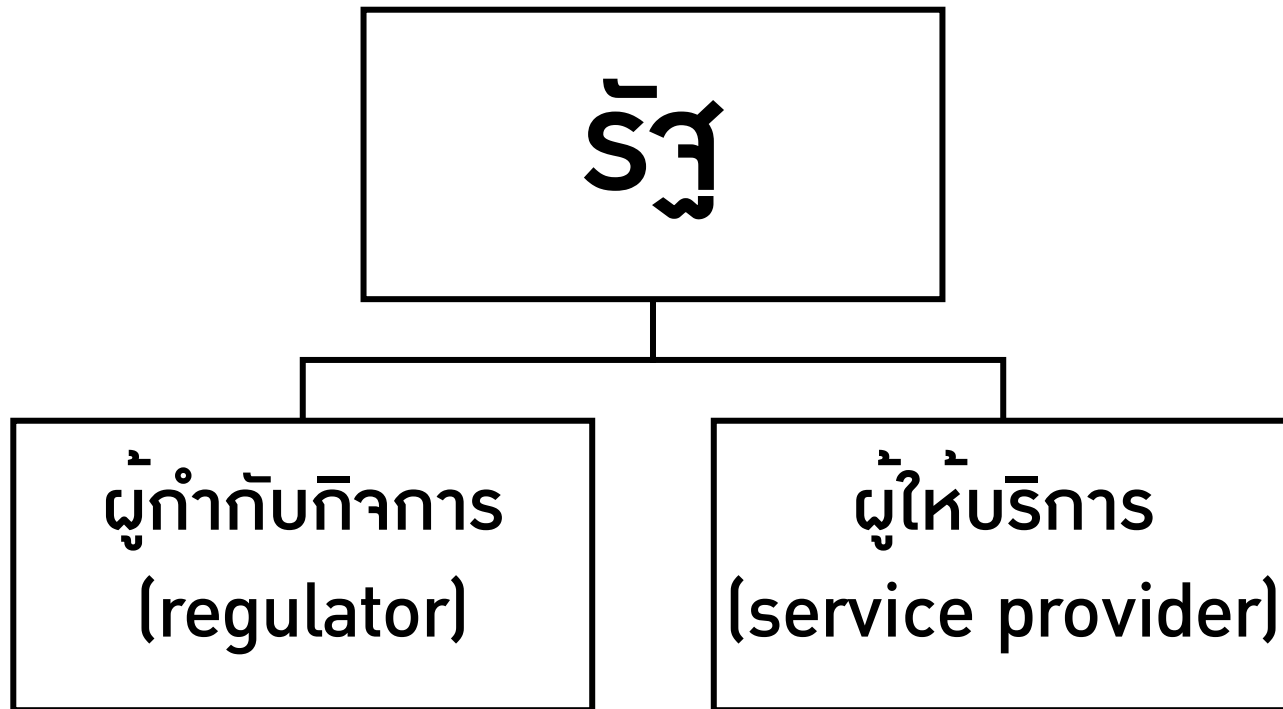
หัวข้อการบรรยาย

- 1 บทบาทของรัฐในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- 2 แนวคิดว่าด้วยสัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน
- 3 ประโยชน์และผลเสียของ PPPs
- 4 รูปแบบการทำ PPPs
- 5 ประเด็นที่ต้องพิจารณาในการทำ PPPs
- 6 กฎหมายและขั้นตอนการทำ PPPs ตาม กฎหมายไทย

บทบาทของรัฐในกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ

รัฐมีบทบาทในทางธุรกิจ แบบไหน

บทบาทของรัฐในทางธุรกิจ

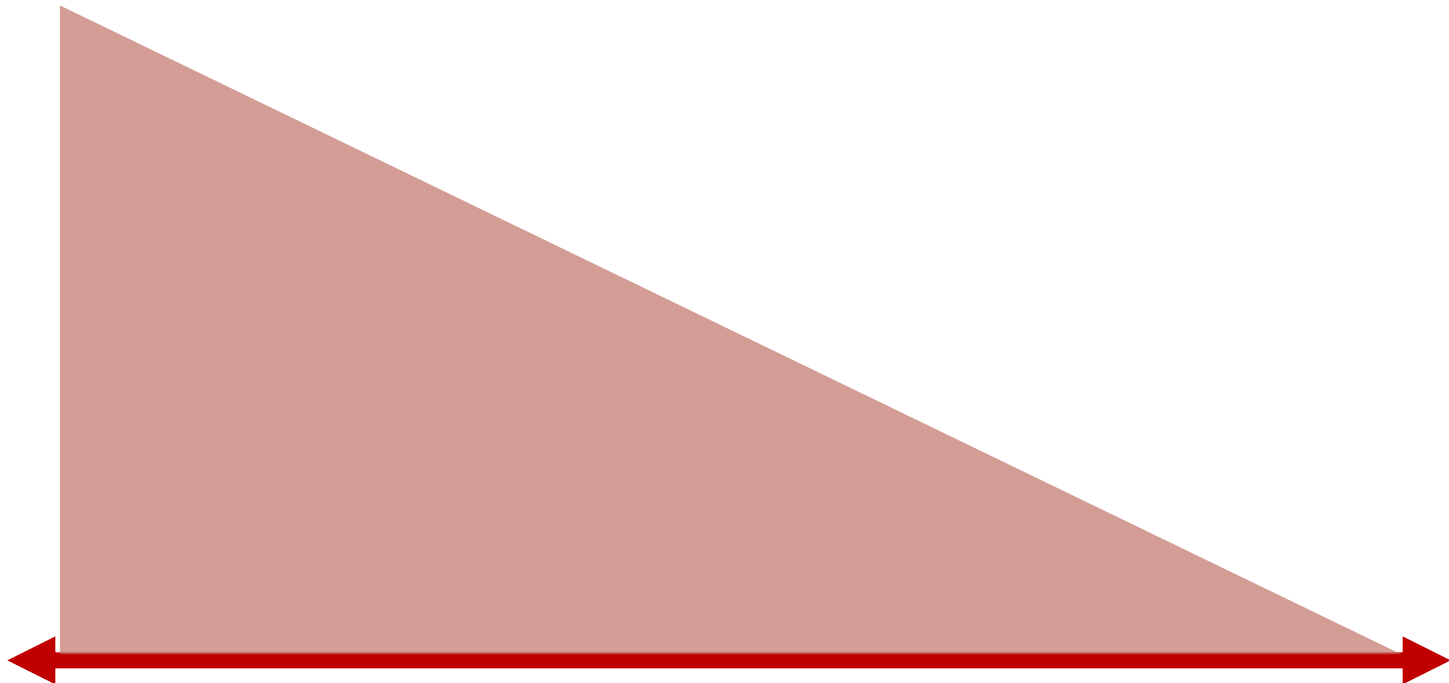
รัฐในภาคธุรกิจ

- ในปัจจุบันบทบาทของรัฐในภาคธุรกิจขยายออกไปกว้างมาก รัฐไม่ได้เป็นเพียง “ผู้ใช้อำนาจทางการเมือง” แต่ยังเป็น “ผู้เล่นในเศรษฐกิจ” ที่มีบทบาทในภาคธุรกิจ สองลักษณะสำคัญ คือ
 - รัฐในฐานะ “ผู้กำกับดูแล” (Regulator)
 - รัฐในฐานะ “ผู้ให้บริการ” (Provider/Operator)
- รัฐในฐานะผู้กำกับดูแล (Regulatory Role)
 - กำหนัที่วาว “กตึกา” ของตลาด เพื่อให้การแข่งชันเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาด และคุ้มครองผู้บริโภค
 - ใช้เครื่องมือทางกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการแข่งชันทางการค้า, กฎหมายหลักทรัพย์, หรือกฎหมายสิ่งแวดล้อม
 - ตัวอย่างเช่น กสทช. ควบคุมกิจการโทรคมนาคม / ปรท. กำกับสถาบันการเงิน
 - เป้าหมาย รักษาความเป็นธรรมและเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ระดับของการกำกับกิจการ

ระดับการปล่อยให้ประชาชนใช้เสรีภาพ

ในทางธุรกิจ

การไม่กำกับกิจการ

การกำกับกิจการเข้มข้น
(ไม่ให้ประกอบกิจการ)

รัฐในภาคธุรกิจ

- รัฐในฐานะผู้ให้บริการ (Provider/Operator Role)
 - รัฐเข้ามาผลิตหรือให้บริการสาธารณะด้วยตนเอง โดยเฉพาะในกิจการที่เอกชนไม่สามารถหรือไม่เต็มใจดำเนินการ
 - ผ่านรูปแบบต่าง ๆ อาทิ รัฐวิสาหกิจ สัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน หรือ สัญญาสัมปทาน
 - ตัวอย่างเช่น การไฟฟ้า การประปา การรถไฟฟ้ามหานคร หรือโรงพยาบาลของรัฐ
 - เป้าหมาย สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

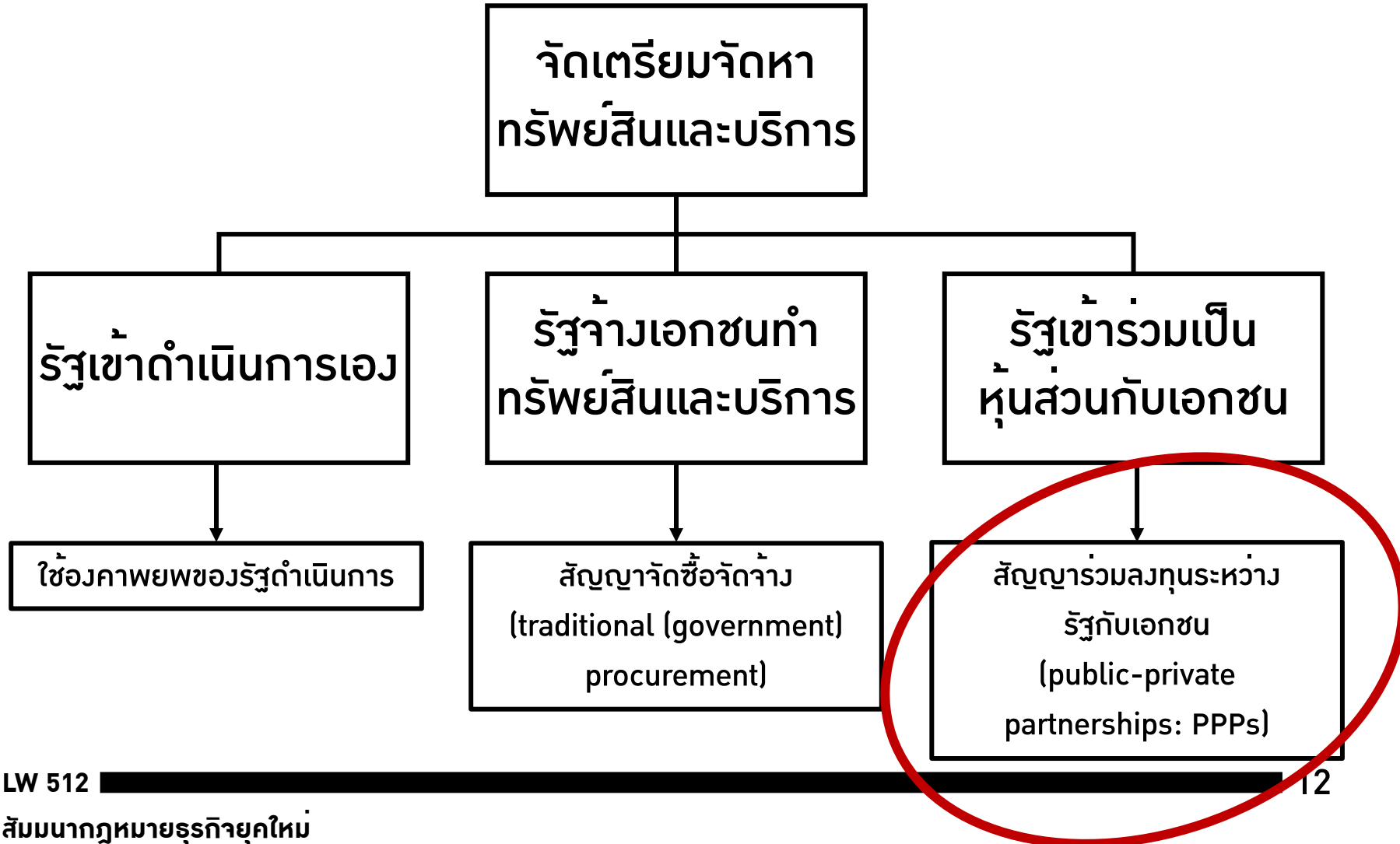
ภารกิจของรัฐในทางปกครอง

รัฐสวัสดิการ (welfare state)

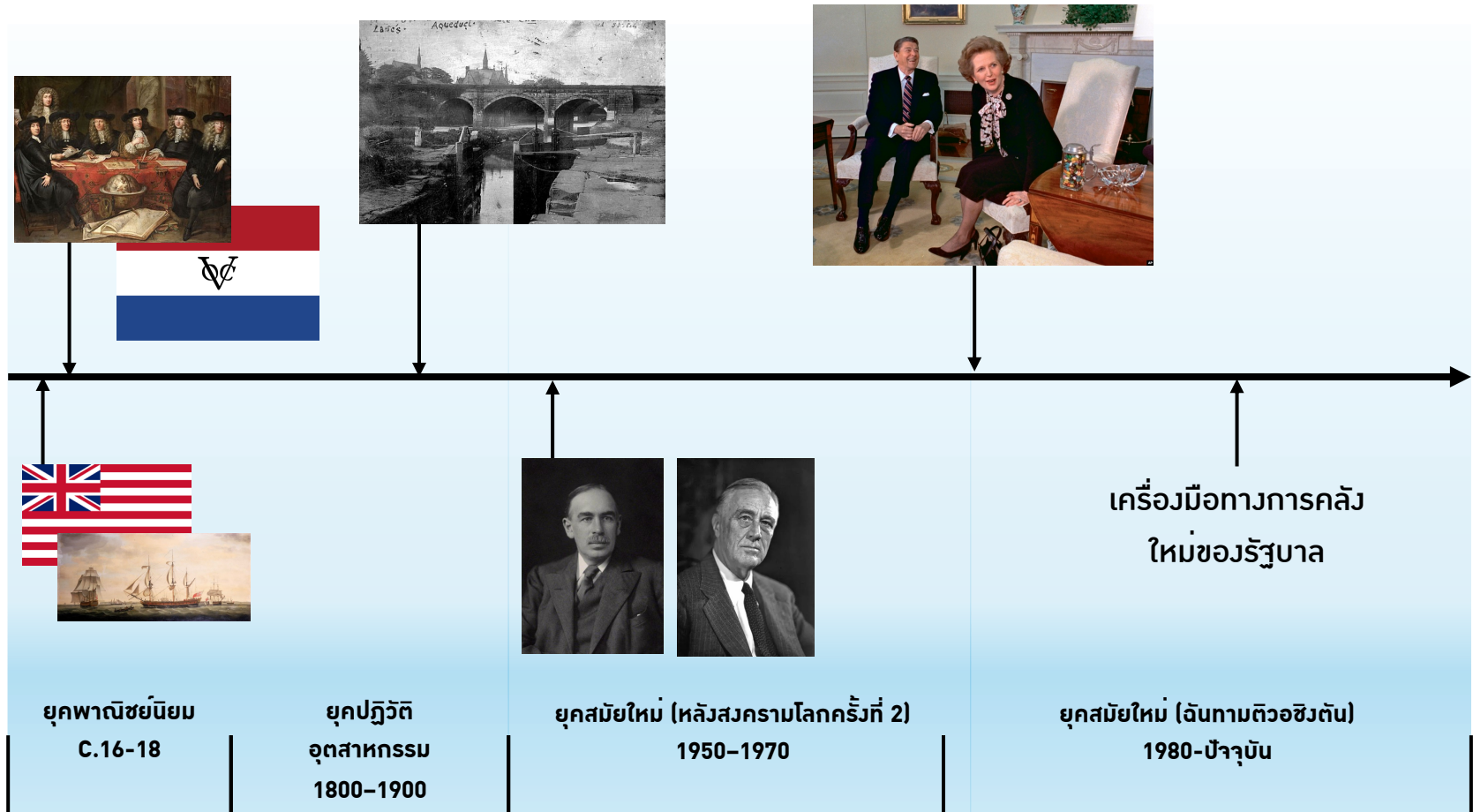
- รัฐสวัสดิการ (Welfare State) มุ่งให้รัฐมีบทบาทดูแลชีวิตประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย โดยรัฐไม่เพียงแค่รักษาความสงบ แต่ต้องสร้างความมั่นคงและความเสมอภาคทางสังคม
- การศึกษาสำคัญของรัฐในระบบรัฐสวัสดิการ
 - การคุ้มครองทางสังคม (social protection)
 - การศึกษา
 - การสาธารณสุข
 - ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม
 - การจ้างงานและเศรษฐกิจ
 - การเข้าถึงบริการสาธารณะ
- เป้าหมายของรัฐสวัสดิการ คือ สร้างความมั่นคงของปัจเจก และความยุติธรรมเชิงโครงสร้าง ให้รัฐเป็นมากกว่าผู้คุ้มครอง แต่ต้องรับผิดชอบต่อชีวิตประชาชนทุกคน

ภารกิจของรัฐในทางปกครอง

แนวคิดด้วยสัญญา
ร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน

พัฒนาการสัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน

สัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน

- สัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน (Public-Private Partnerships: PPPs) คือ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบริษัทภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาเงินทุน ก่อสร้าง และดำเนินโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะ สวนสาธารณะ หรือศูนย์ประชุม ฯลฯ
- ลักษณะจึงเป็นสัญญา 2 ฝ่าย โดยมีคู่สัญญาเป็น
 - หน่วยงานของรัฐ
 - ภาคเอกชน
- วัตถุประสงค์ของสัญญา
 - การจัดหาแหล่งเงินทุน (financial)
 - การก่อสร้าง (built)
 - การดำเนินโครงการ (operate)
- สัญญาร่วมลงทุนจึงมีลักษณะเป็นสัญญาทางปกครองชนิดหนึ่ง

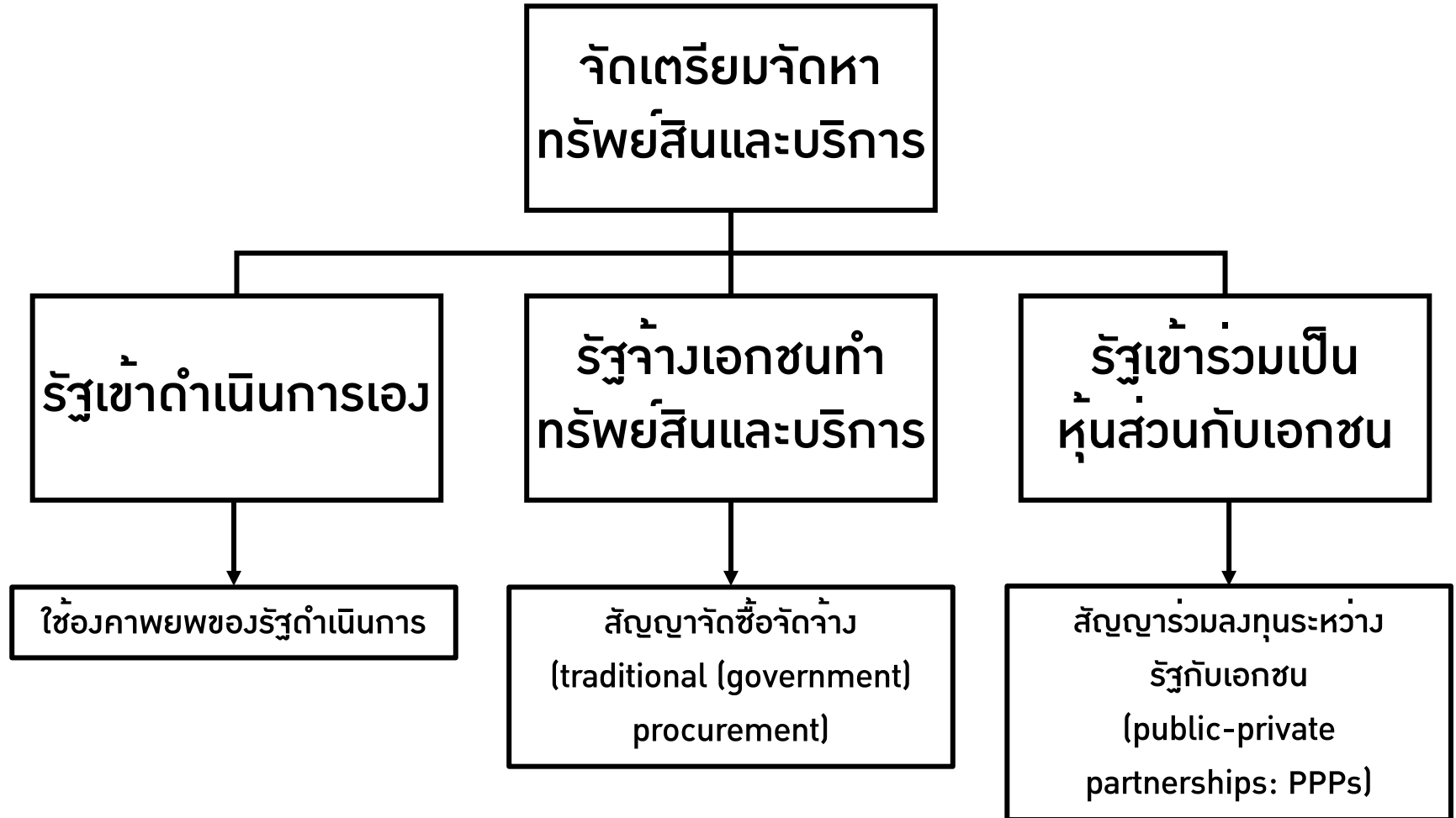
สัญญาทางปกครอง

- สัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง หน่วยงานของรัฐกับเอกชน (หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง) โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุภารกิจสาธารณะ (public service) และอยู่ภายใต้หลักกฎหมายมหาชน
- ลักษณะเฉพาะของสัญญาทางปกครอง
 - คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งต้องเป็นหน่วยงานของรัฐ
 - มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ
 - รัฐมีอำนาจเหนือคู่สัญญา (prerogative powers)
 - แก้ไขสัญญาโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่าย
 - ยกเลิกสัญญาก่อนกำหนดเพื่อประโยชน์สาธารณะ
 - ควบคุม กำกับ หรือสั่งการในระหว่างการปฏิบัติสัญญา
- ในบริบทของไทย สัญญาทางปกครองเป็นไปตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

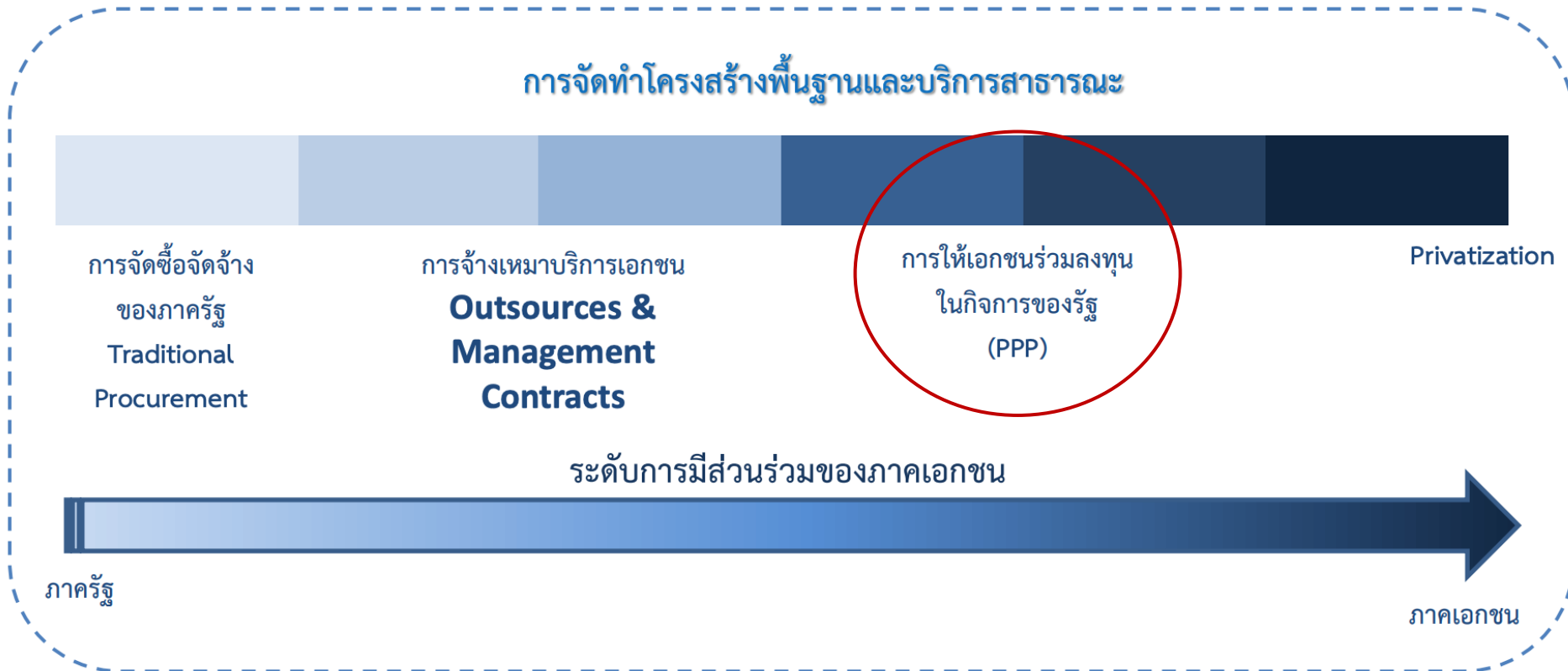
สัญญาทางปกครองตามนัยของ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

- “สัญญาทางปกครอง” หมายความว่ารวมถึง สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
- แยกประเภท 4 ประเภทคือ
 - สัญญาสัมปทาน
 - สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ
 - สัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค
 - สัญญาจัดให้แสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ภารกิจของรัฐในทางปกครอง

ระดับการเข้ามามีบทบาทของเอกชนภายใต้ PPPs

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (2563)

มาตรา 56 รธน. 2560

มาตรา 56 รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเจ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

กิจกรรมที่ทำ PPPs

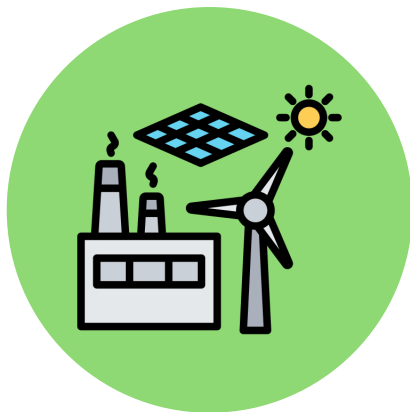
- PPPs เหมาะสำหรับการกิจการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะหรือโครงสร้างพื้นฐานที่ภาคเอกชนสามารถร่วมลงทุน พัฒนา หรือบริหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดภาระงบประมาณของรัฐ
 - โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม (transport infrastructure)
 - พลังงานและสาธารณูปโภคพื้นฐาน (energy and utilities)
 - โทรคมนาคมและดิจิทัล (telecom and digital infrastructure)
 - ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ของรัฐ (state property development)
 - การแพทย์ การศึกษา และบริการสังคม (social infrastructure)
- การเปลี่ยนแปลงบริบทของเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อกิจกรรมที่ทำ PPPs แตกต่างกันในเชิงเนื้อหาของกิจกรรม
- ข้อสำคัญคือ PPPs เป็นกลไกให้รัฐสามารถใช้ทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่างของกิจกรรมที่ทำ PPPs

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

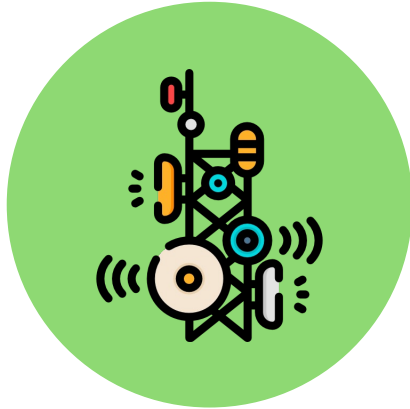
- รถไฟ
- รถไฟฟ้า
- ทางด่วน
- สนามบิน

พลังงานและสาธารณูปโภคพื้นฐาน

- โรงไฟฟ้า
- โรงงานผลิตน้ำประปา
- โรงงานบำบัดน้ำเสีย

ตัวอย่างของกิจกรรมที่ทำ PPPs

โทรคมนาคมและดิจิทัล

- โครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทั่วประเทศ
- ศูนย์ข้อมูลภาครัฐ

ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ของรัฐ

- การพัฒนาเมืองรอบระบบขนส่งมวลชน (Transit-Oriented Development)
- เอกชนร่วมพัฒนาที่ดินของรัฐเป็นเขตเศรษฐกิจ-ที่พักอาศัย (UK)

ตัวอย่างของกิจกรรมที่ทำ PPPs

การแพทย์ การศึกษา และบริการสังคม

- ด้านการแพทย์
 - การผลิตวัคซีนโควิด-19 ระหว่างบริษัทเอกชนกับโรงพยาบาลรัฐ
 - Guy's and St. Thomas' Hospital (UK)
 - Brampton Civic Hospital (Canada)
- ด้านบริการสังคม
 - Silver Generation Project (SG)
 - Correctional Services PPP (AUS)

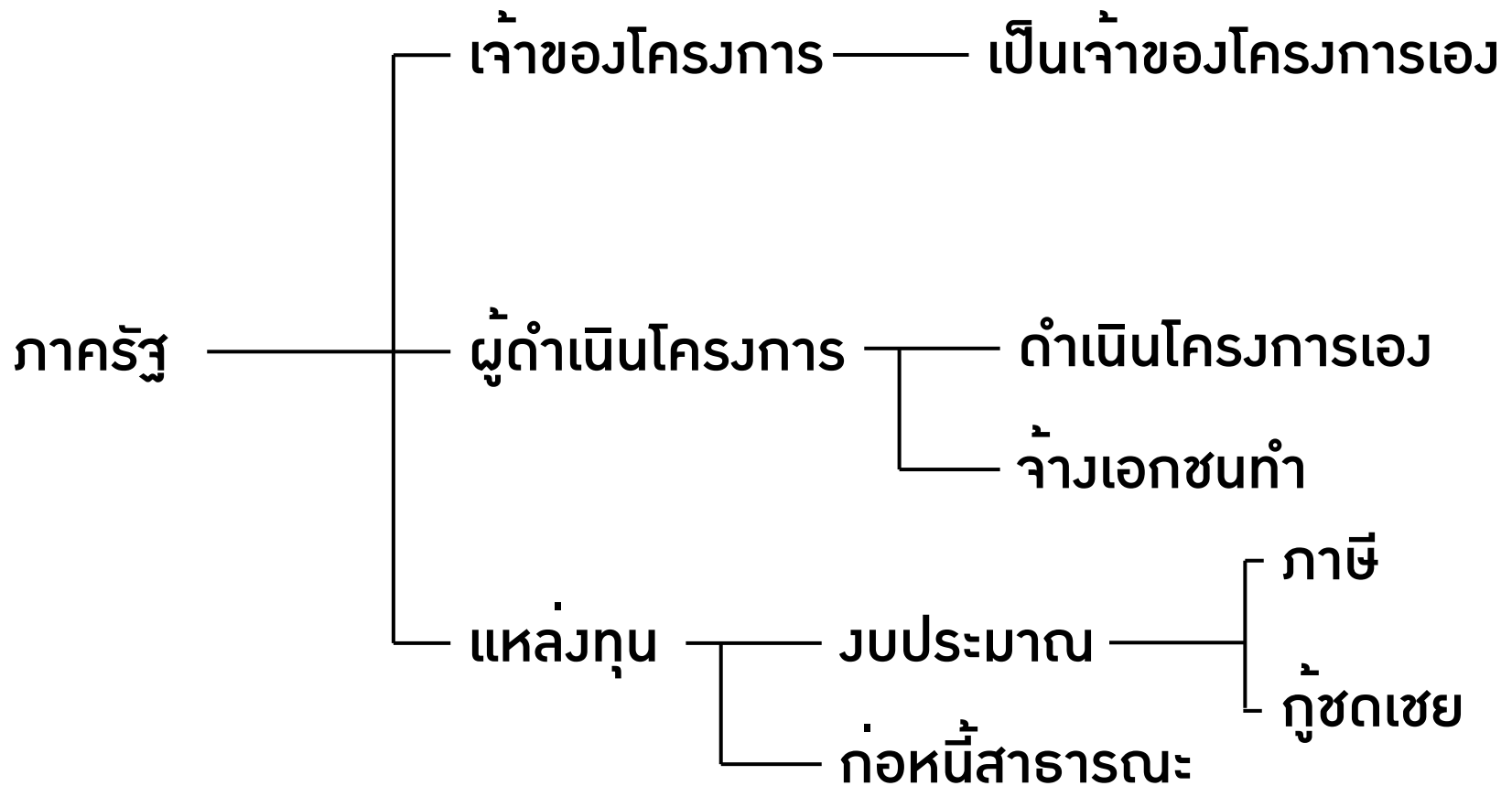
ความจำเป็นที่ต้องนำ PPPs มาใช้

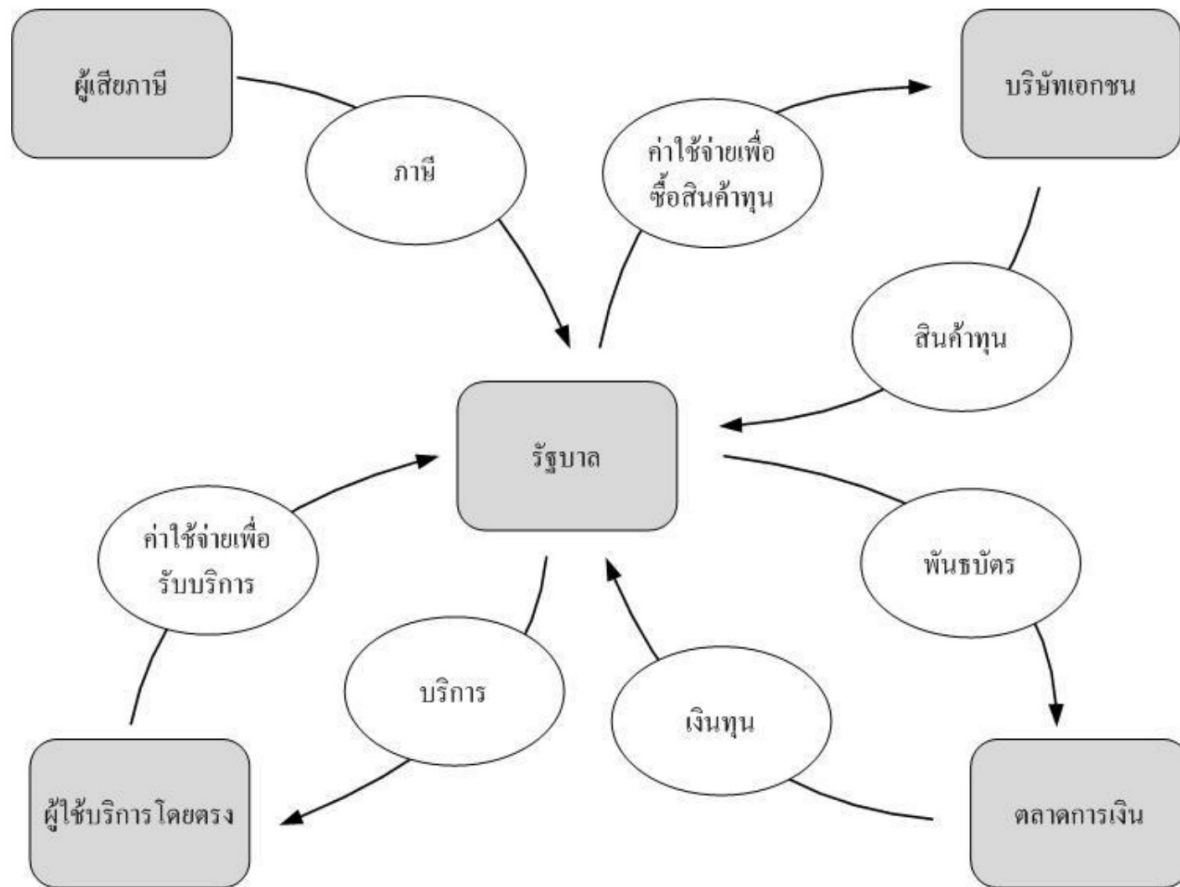
ความแตกต่างระหว่าง PPPs กับสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

- สัญญาจัดซื้อจัดจ้างแบบดั้งเดิม
 - ภาครัฐเป็นผู้กำหนดระดับคุณภาพและปริมาณของบริการที่ต้องการ
 - ภาคเอกชนออกแบบและผลิตให้ตามที่ภาครัฐกำหนด
 - ภาครัฐเจรจาต่อรองราคากับภาคเอกชนโดยใช้วิธีการยื่นประมูล
 - ภาครัฐอาจจะระบุถึงแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ
 - ภาครัฐมักจะใช้สินค้าและบริการเหล่านี้เป็นปัจจัยนำเข้าสู่กระบวนการสร้างและส่งมอบบริการให้แก่ประชาชน
 - ภาครัฐจึงเป็นผู้แบกรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการส่งมอบบริการ
- PPPs
 - ภาครัฐไม่ได้ซื้อสินทรัพย์ขาดที่เดียว แต่เป็นการซื้อบริการในลักษณะต่อเนื่องจากสินทรัพย์ที่เอกชนไปลงทุน
 - ช่วยลดความเสี่ยงจากความผิดพลาดของภาครัฐ

การดำเนินโครงการภาครัฐ

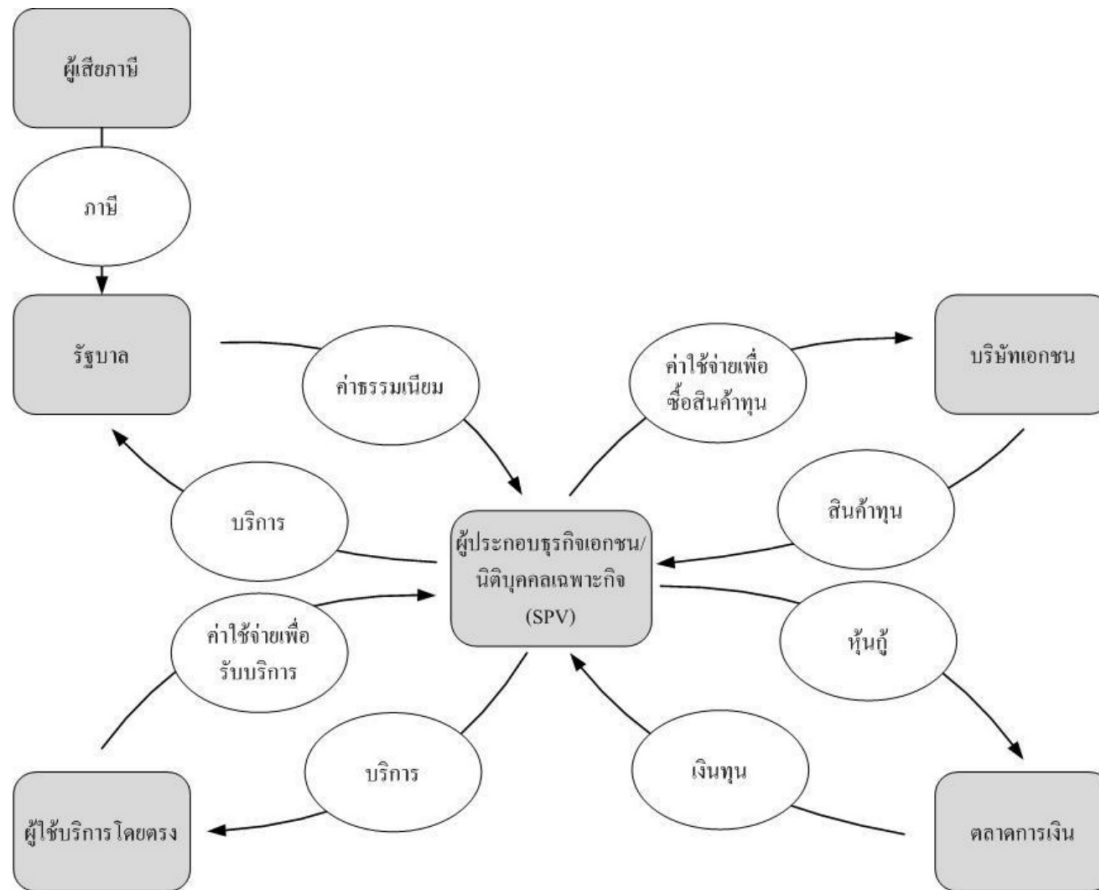

มีทัศนคติสัมพัทธ์ภายในที่สับสนวุ่นวาย

ที่มา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มปป.)

มีทิศความสัมพันธ์ภายใน PPPs

ที่มา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มปป.)

ปัญหาแนวคิดของสัญญาร่วมลงทุนในบริบทไทย

- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (2563) อธิบายว่า
 - "การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจัดทำโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐ โดยรัฐมอบหมายหน้าที่ให้ภาคเอกชน ดำเนินการจัดทำโครงการดังกล่าวแทนผ่านสัญญาร่วมลงทุน"
- การอธิบายในลักษณะดังกล่าวทำให้มองไม่เห็นความสัมพันธ์ในฐานะหุ้นส่วน ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน
 - ในโครงการเพียงแค่อธิบายว่าโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะเป็นของรัฐ
 - เอกชนเพียงแค่มาดำเนินโครงการผ่านสัญญาร่วมลงทุน
- ลักษณะพิเศษของโครงการร่วมลงทุนคือ ขนาดของโครงการที่ใหญ่ + ใช้เงินเยอะ = **ต้องการกระจายความเสี่ยง**

ความเสี่ยงคืออะไร

ความเสี๑ง

[khwā̌m sī̌eng]

นาม

1. ความไม่แน๑นอนของเหตุการณ์ในอนาค๑ ซึ่งอาจก๑่ให้เกิดผลเสี๑หรือผลที่แตกต่างจากที่คาดหมายไว้ ตัวอย่างประโยค

การวัดความเสี่ยง

- ในโครงการ “ความเสี่ยง” หมายถึง เหตุการณ์หรือปัจจัยที่อาจกระทบต่อผลลัพธ์ของโครงการ ทั้งด้านต้นทุน เวลา คุณภาพ หรือรายได้
 - ความเสี่ยงในการก่อสร้าง (construction risk) = ความเสี่ยงที่โครงการอาจ ก่อสร้างล่าช้า เกินงบประมาณ หรือเกิดข้อบกพร่องทางเทคนิค
 - ความเสี่ยงด้านความต้องการ (demand risk) = ความเสี่ยงที่จำนวนผู้ใช้บริการจริงน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการคืนทุน
 - ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (operational risk) = ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในขั้นตอนบริหารและให้บริการหลังโครงการเปิดใช้งานแล้ว เช่น ต้นทุนการซ่อมบำรุงสูง หรือระบบให้บริการขัดข้อง
 - ความเสี่ยงจากนโยบายรัฐหรือกฎหมาย (regulatory or political risk) = ความเสี่ยงที่เกิดจาก การเปลี่ยนแปลงของนโยบาย กฎหมาย หรือการตัดสินใจของรัฐ ซึ่งกระทบต่อรายได้หรือการดำเนินงานของโครงการ

การจัดวางความเสี่ยง (ต่อ)

- การจัดประเภทความเสี่ยงออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ
 - ความเสี่ยงทางการค้า (commercial risk) โดยแบ่งออกเป็นฝั่งอุปสงค์และอุปทาน
 - ความเสี่ยงจากอุปทาน จะแยกเป็นการดำเนินงานและการก่อสร้าง ซึ่งต้นทุนและความเสี่ยงมาจากค่าแรง คนงาน กระบวนการผลิต และเทคโนโลยี รวมไปถึงความเสี่ยงจากแหล่งเงินทุน
 - ความเสี่ยงจากอุปสงค์ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภค และปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายของผู้บริโภค อาทิ รายได้ อัตราดอกเบี้ย และอัตราเงินเฟ้อ
 - ความเสี่ยงทางกฎหมายและการเมือง (legal and political risk) เป็นความเสี่ยงที่ภาคเอกชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง อาทิ กรอบกฎหมาย ข้อบังคับ นโยบายของภาครัฐ และภาษี
- อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงทั้งสองปัจจัยสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ที่มา: ไทยรัฐ (2566)

ที่มา: ไทยรัฐ (2566)

ที่นา: ข้าวสกล (2566)

การจัดวางความเสี่ยง (ต่อ)

- การจัดวางความเสี่ยงภายใต้โครงการ PPPs ในทางหลักการต้องมีการเจรจาให้ความเสี่ยงกระจายไปยังภาครัฐและเอกชน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาศักยภาพของแต่ละฝ่าย
 - หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง = ฝ่ายใดมีความสามารถในการควบคุม ประเมิน และจัดการความเสี่ยงได้ดีกว่า ฝ่ายนั้นควรรับความเสี่ยงนั้น
 - ถ้าเป็น ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ → เอกชนรับ (เพราะเก่งเรื่องประสิทธิภาพและเทคโนโลยี)
 - ถ้าเป็น ความเสี่ยงด้านนโยบายหรืออำนาจรัฐ → รัฐรับ (เพราะอยู่ในอำนาจควบคุมของรัฐเอง)
 - ถ้าเป็น ความเสี่ยงร่วม → อาจต้อง “แบ่งกันรับ” เช่น โดยกำหนดกลไกชดเชย หรือ revenue sharing
- ในแต่ละโครงการการจัดวางความเสี่ยงอาจจะแตกต่างกันไป ตามลักษณะโครงการ

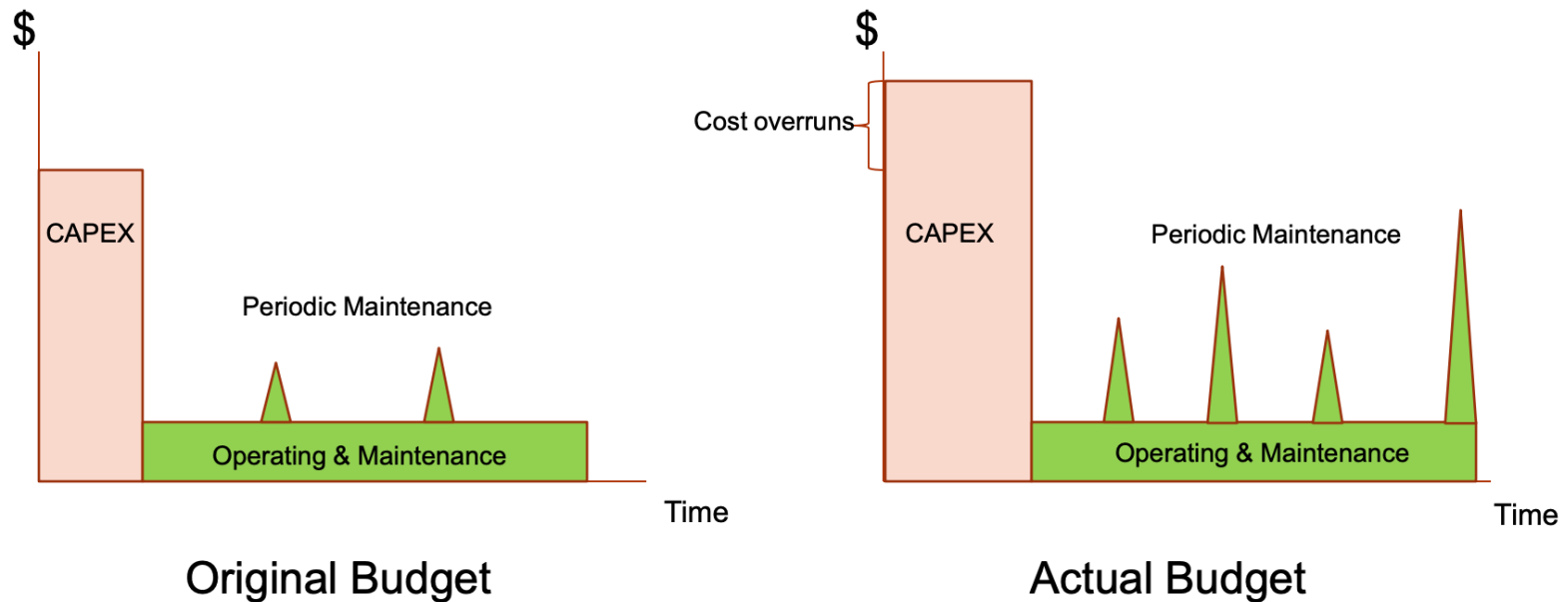
ประโยชน์และผลเสีย ของ PPPs

ประโยชน์ของ PPPs

- รัฐได้จัดให้มีบริการสาธารณะในส่วนที่ไม่มีความสามารถหรือเอกชนปกติไม่บริการ
- เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐและเอกชน
 - รัฐได้ใช้ทรัพยากรและประสบการณ์ของเอกชน ส่วนเอกชนก็ได้รับโอกาสทางธุรกิจจากโครงการภาครัฐ
- เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากเอกชนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ
 - ภาคเอกชนมักมีเทคโนโลยีทันสมัยและแนวทางการบริหารจัดการที่คล่องตัว
 - ช่วยให้การให้บริการสาธารณะของรัฐมีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงขึ้น
- รัฐสร้างแรงจูงใจให้เอกชนทำงานตรงเวลาและควบคุมงบประมาณได้
 - ภาครัฐสามารถกำหนดกลไกจูงใจ เช่น การจ่ายผลตอบแทนตามผลงาน เพื่อให้เอกชนดำเนินโครงการ เสร็จตามกำหนดและไม่เกินงบ
- ช่วยส่งเสริมการกระจายตัวทางเศรษฐกิจ
 - กระตุ้นให้เกิดการลงทุนต่อเนื่องในภาคโครงสร้างพื้นฐาน

ความแตกต่างด้านงบประมาณระหว่าง PPPs กับ GP

Traditional Procurement Cash-flow Requirement

ที่มา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มปป.)

ความแตกต่างด้านงบประมาณระหว่าง PPPs กับ GP

ที่มา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มปป.)

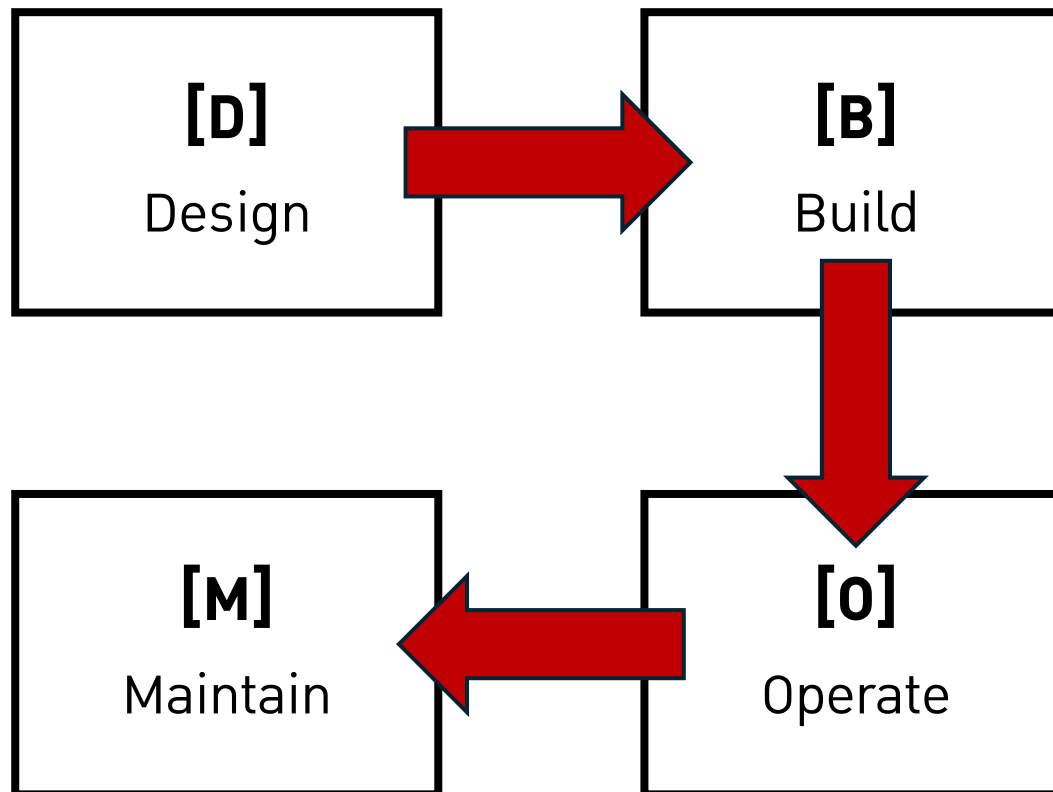
ข้อเสียของ PPPs

- เอกชนต้องรับความเสี่ยงเฉพาะสูง
- เกิดความเสี่ยงด้านการให้บริการ อาทิ บริการด้อยคุณภาพ หรือไม่รับผิดชอบ
- เอกชนอาจขึ้นค่าธรรมเนียมหรือค่าผ่านทางเกินสมควร โดยเฉพาะเมื่อประชาชนไม่มีทางเลือกอื่นเพราะข้อกฎหมายหรือสภาพผูกขาด
- ปัญหาเชิงโครงสร้างการบริหาร
 - เมื่อสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิในการตัดสินใจแยกกัน อาจเกิดความซับซ้อนและเปิดช่องให้เกิดการทุจริต การเอื้อประโยชน์ทางการเมือง และการแสวงหาค่าเช่า (rent-seeking)
- ความเสี่ยงเชิงระบบ
 - หากเกิดความล้มเหลวในโครงการ รัฐหรือประชาชนอาจต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสุดท้าย ทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจในโครงการนั้นโดยตรง

รูปแบบการทำ

PPPs

ลักษณะการดำเนินการโครงการ PPPs

รูปแบบของความร่วมมือแบบ PPPs

- ความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชนแบบ PPPs มีหลายลักษณะ
 - Design (D) คือ การออกแบบโครงการ
 - Build (B) คือ การลงทุนก่อสร้างโครงการ
 - Finance (F) คือ การหาแหล่งเงินทุนมาดำเนินโครงการ
 - Own (O) คือ การเป็นเจ้าของในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามอายุของสัมปทาน
 - Operate (O) คือ การเป็นผู้ประกอบการแล้วนำรายได้ส่งรัฐ
 - Maintain (M) คือ การเป็นผู้บำรุงรักษาโครงการ
 - Transfer (T) คือ การโอนกรรมสิทธิ์คืนแก่รัฐเมื่อสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน
 - Lease (L) คือ การที่รัฐจ่ายค่าเช่าทรัพย์สินและค่าจ้างให้แก่เอกชนคู่สัญญา
 - Gross Cost คือ การที่รัฐรับความเสี่ยงด้านจำนวนผู้ใช้บริการเอง
 - Net Cost คือ การที่เอกชนเก็บเงินค่าบริการเองโดยแบ่งรายได้ให้รัฐ
- ในแต่ละโครงการอาจจะมีการตกลงความร่วมมือนั้นระหว่างรัฐกับเอกชนแตกต่างกัน

รูปแบบของความร่วมมือแบบ PPPs

- **BLT = Build, Lease, and Transfer**
 - โครงการที่บริษัทเอกชนจัดสร้างและพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานใหม่ด้วยตนเอง รวมถึงเป็นผู้แบกรับความเสี่ยงจากการดำเนินการไว้ทั้งหมด หลังจากเสร็จสิ้นจึงโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐบาล แล้วภาคเอกชนจึงทำการเช่าหรือเช่าโครงการจากรัฐบาลอีกระยะเวลาหนึ่ง
- **BOT = Build, Operate, and Transfer**
 - โครงการที่บริษัทเอกชนจัดสร้างสิ่งปลูกสร้างที่เป็นสาธารณูปโภคขึ้นมาใหม่ บริหารจัดการด้วยความเสี่ยงของตนเอง จากนั้นจึงโอนถ่ายทรัพย์สินนั้นให้แก่ภาครัฐเมื่อเสร็จสิ้นสัญญา
- **BOO = Build, Own, and Operate**
 - โครงการที่บริษัทเอกชนทำการจัดสร้างสาธารณูปโภคหรือสาธารณูปการขึ้นมาใหม่ หลังจากนั้นถือครองกรรมสิทธิ์และบริหารจัดการภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด

รูปแบบของความร่วมมือแบบ PPPs

- **BTO = Build, Transfer, and Operate**
 - โครงการที่บริษัทเอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างโครงการ และโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้รัฐทันทีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ
- **BOO = Build, Own, and Operate**
 - โครงการที่บริษัทเอกชนทำการจัดสร้างสาธารณูปโภคหรือสาธารณูปการขึ้นมาใหม่ หลังจากนั้นถือครองกรรมสิทธิ์และบริหารจัดการภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด
- **Service Contract (สัญญาจ้างบริการ)**
 - รัฐยังคงเป็นเจ้าของทรัพย์สินและผู้ให้บริการหลัก โดยเอกชนเพียงรับจ้างดำเนินการบางส่วน อาทิ ทำความสะอาด ซ่อมบำรุง หรือจัดเก็บค่าโดยสาร

ที่มา: ศิลปวัฒนธรรม (2566)

ที่มา: BBC ไทย (2565)

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว

ช่วง ห้าแยกลาดพร้าว - คูคต

ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์ (2563)

ประเด็นที่ต้องพิจารณา ในการทำ PPPs

ข้อพิจารณาในสิ่งที่ PPPs ควรคำนึง

- การพิจารณาต้นทุนอย่างครบวงจร (Whole of Life Cycle Cost)
- ความคุ้มค่าทางการเงิน (Value for Money)
- การจัดสรรความเสี่ยงระหว่างคู่สัญญาที่เหมาะสม (Risk Sharing)
- การพัฒนาระดับการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น (Improved Level of Service)

งบประมาณ

- แม้รัฐไม่ได้ลงทุนโดยตรง แต่สัญญา PPPs สร้างภาระผูกพันทางงบประมาณในอนาคต (Contingent Liabilities) เพราะรัฐต้องจ่ายค่าบริการ หรือค้ำประกันรายได้ให้เอกชนในบางกรณี
- ข้อจำกัดด้านการจัดสรรงบประมาณ และขีดจำกัดของวงเงินงบประมาณตามที่กฎหมายกำหนดไว้
 - ในการตัดสินใจทำ PPPs รัฐบาลต้องคำนึงถึง
 - กฎเกณฑ์ทางการคลัง (fiscal rules)
 - กรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (medium-terms expenditure framework)
 - ตลอดจนข้อจำกัดด้านงบประมาณต่างๆ ที่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดและตามความรับผิดชอบทางการเงิน

ตัวอย่าง: รถไฟฟ้า สายสีน้ำเงิน ประเทศไทย

- รูปแบบ PPP Net Cost (รัฐลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน / เอกชนลงทุนระบบเดินรถ)
- สำคัญ
 - รัฐลงทุนโครงสร้างพื้นฐานราว 80,000 ล้านบาท
 - เอกชน (BEM) ลงทุนระบบรถไฟฟ้าและบริหารจัดการเดินรถ 30 ปี
 - รฟม. ระบายได้บางส่วนกลับ แต่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านโครงสร้างและซ่อมบำรุง
- สัญญา PPP นี้สร้างภาระงบประมาณซ่อนเร้น จากการซ่อมแซมและบำรุงรักษา
- แม้ไม่มีการเบิกจ่ายเงินสดทันที แต่เป็นภาระผูกพันในอนาคตที่ต้องกันงบไว้ชำระ

ด้านการแข่งขัน

- ในตลาดผูกขาด (monopoly) หรือตลาดผู้ขายน้อยราย (oligopoly) ผู้บริโภคมีทางเลือกน้อยแต่จำเป็นต้องซื้อบริการนั้น
 - โครงการ PPP มักต้องใช้เงินลงทุนสูงและมีข้อกำหนดซับซ้อน ทำให้เฉพาะกลุ่มทุนใหญ่เท่านั้นที่สามารถเข้าประมูลได้
 - ผู้ประกอบการขนาดกลาง-เล็ก (SMEs) หรือท้องถิ่นไม่สามารถแข่งขัน
- ผู้ให้บริการอาจเรียกเก็บค่าบริการที่สูงเกินไป หรืออาจให้บริการที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้ทั้งหมด
- ปัญหาของภาครัฐ จำเป็นต้องร่วมลงทุนกับผู้ให้บริการรายที่ผูกขาด อันเนื่องมาจากไม่อยากแบกรับต้นทุนที่สูง
 - ราคาค่าบริการที่สูง ส่งผลให้ประสิทธิภาพของบริการที่ได้ ไม่ตรงกับเป้าหมายที่ภาครัฐกำหนดไว้แต่แรก คือ การเข้าถึงบริการสาธารณะ
 - PPP มักเป็นสัญญาระยะยาว 20–30 ปี หากออกแบบไม่ดี จะทำให้ตลาด “แช่แข็ง”

ตัวอย่าง: ปัญหาน้ำที่เกาะล้าน ประเทศไทย

- สถานการณ์เกาะล้าน ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวใกล้กรุงเทพฯ มีนักท่องเที่ยววันหยุดมากกว่า 20,000 คนต่อวัน แต่ยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดอย่างรุนแรง
- ชาวบ้านมีทางเลือกน้อยมาก เพราะมีผู้ให้บริการเพียงรายเดียว และต้องจ่ายค่าน้ำประปาแพงถึง 70 บาท/ยูนิต (1,000 ลิตร) ขณะที่คนบนฝั่งพักอาศัยเพียง 5–6 บาท/ยูนิต
- ระบบจ่ายน้ำประปาของเอกชน (บริษัท อีสท์วอเตอร์) มีแรงผลิตน้ำไม่เกิน 300 ลบ.ม./วัน จ่ายให้บ้านเรือนบนเกาะได้ไม่เกิน ~285 หลังคาเรือน ในขณะที่มีบ้านมากกว่า ~1,200 หลังบนเกาะ

PPPs กับเครื่องมือส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- บทบาทของเทศบาลและ อปท. ใน PPPs
 - เทศบาลหลายแห่งในไทยมี พื้นที่และทรัพยากรสินของรัฐ ที่อาจพัฒนาได้ผ่าน PPPs
 - เทศบาลสามารถพัฒนาเมืองไปสู่เป้าหมายการเติบโตได้อย่างเต็มที่
- PPPs ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหา และทำให้ PPPs ไม่เกิดขึ้นจริง
 - อปท. ขาดประสบการณ์และขีดความสามารถ ในการจัดทำโครงการ PPPs อย่างครบวงจร
 - รายได้จากทรัพยากรสิน/ผู้ให้บริการ อาจไม่เพียงพอที่จะคืนทุนหรือสร้างผลตอบแทนที่เอกชนคาดหวัง
 - โครงการที่ อปท. ทำ ยังรับภาระความเสี่ยงมากเกินไป อาจไม่ถึงจุดเอกชน

กฎหมายและขั้นตอนการทำ PPPs ตาม กฎหมายไทย

การทำให้ PPPs ตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ

- กฎหมายหลักที่ใช้ในการทำ PPPs คือ พระราชบัญญัติร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 (พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ)
 - นอกเหนือจาก พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ แล้ว ยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่มีบทบาทในการทำ PPPs ได้อีก
 - พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ใช้ในเขต EEC
 - พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ใช้กับการร่วมลงทุนระหว่างมหาวิทยาลัยกับเอกชน
 - ในการปรับใช้ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การเป็นกฎหมายเฉพาะกับกฎหมายทั่วไป
- รายละเอียดเพิ่มเติมของหลักเกณฑ์การทำ PPPs จะเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการ PPPs ซึ่งจะมีรายละเอียดปลีกย่อยหลายเรื่อง (ดู ภาคผนวก)

โครงการที่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. PPPs

มาตรา 4 “โครงการ”

โครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐ
หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือหลายหน่วยงานรวมกัน
มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมาย
หรือกฎ หรือมีหน้าที่และอำนาจต้องทำ
ตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

มาตรา 4 “ร่วมลงทุน”

ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด
หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว
โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน
หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

มาตรา 7 “โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ”

โครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

ลักษณะของกิจการตาม W.S.U. PPPs

กิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

กิจการตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง

ถนน ทางหลวง ทางพิเศษ
การขนส่งทางถนน

รถไฟ รถไฟฟ้า การขนส่งทางราง

ท่าอากาศยาน การขนส่งทางอากาศ

ท่าเรือ การขนส่งทางน้ำ

การจัดการน้ำ การชลประทาน
การประปา การบำบัดน้ำเสีย

การผลิตพลังงาน

การโทรคมนาคม การสื่อสาร

โรงพยาบาล การสาธารณสุข

โรงเรียน การศึกษา

ศูนย์นันทนาการและศูนย์การประชุม

ที่อยู่อาศัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มีรายได้น้อย
หรือปานกลาง ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้พิการ

กิจการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

กิจการตามมาตรา 7 วรรคสอง

“ กิจการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการดังกล่าวด้วย
ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ”

ลักษณะของกิจการตาม พ.ร.บ. PPPs (ต่อ)

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการถนน
ทางหลวง ทางพิเศษ และการขนส่งทางถนน พ.ศ. 2563

ถนน ทางหลวง ทางพิเศษ

ที่พักริมทาง

ระบบควบคุม
การเก็บเงินค่าใช้ทาง

ระบบการสื่อสาร

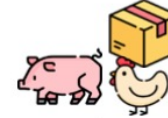

ระบบการควบคุม
การจราจร

การขนส่งทางถนน

สถานีขนส่ง
ผู้โดยสาร

สถานีขนส่ง
สัตว์และ/หรือสิ่งของ

อู่ซ่อมรถ
และบริการซ่อมรถ

การพัฒนา
ระบบตั๋วร่วม

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการรถไฟ
รถไฟฟ้า และการขนส่งทางราง พ.ศ. 2563

รถไฟ รถไฟฟ้า

ระบบควบคุม
การเดินรถ

ระบบ
การสื่อสาร

ระบบจัดเก็บ
ค่าโดยสาร

ระบบจ่าย
กำลังไฟฟ้า
ขับเคลื่อน

ศูนย์ซ่อมบำรุง

สถานีที่จอด
ยานพาหนะ
ของผู้โดยสาร

การขนส่งทางราง

สถานีบรรจุ
และแยกสินค้ากล่อง

ย่านกองเก็บตู้สินค้า
ลานบรรทุกตู้สินค้า

การพัฒนา
ระบบตั๋วร่วม

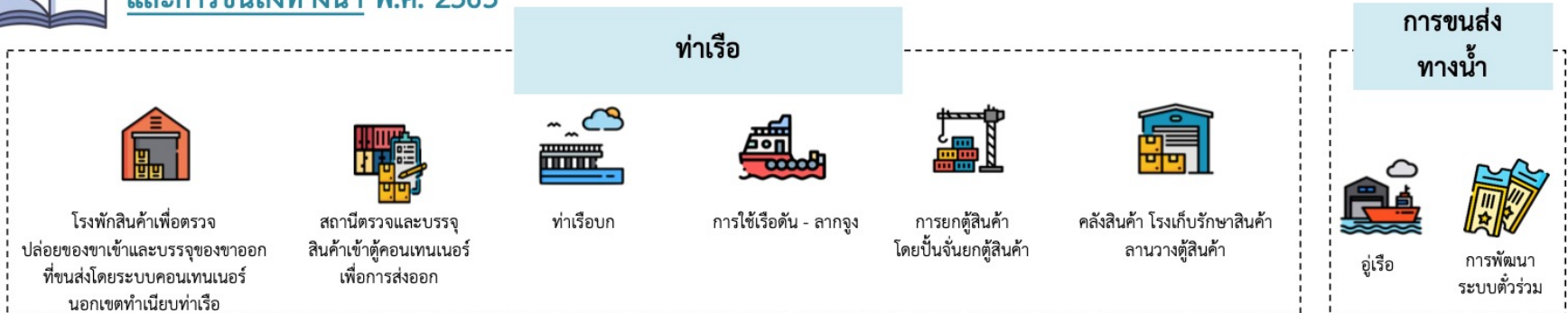
ลักษณะของกิจการตาม พ.ร.บ. PPPs (ต่อ)

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าอากาศยาน และการขนส่งทางอากาศ พ.ศ. 2562

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าเรือ และการขนส่งทางน้ำ พ.ศ. 2563

การจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุน

มูลค่าโครงการ

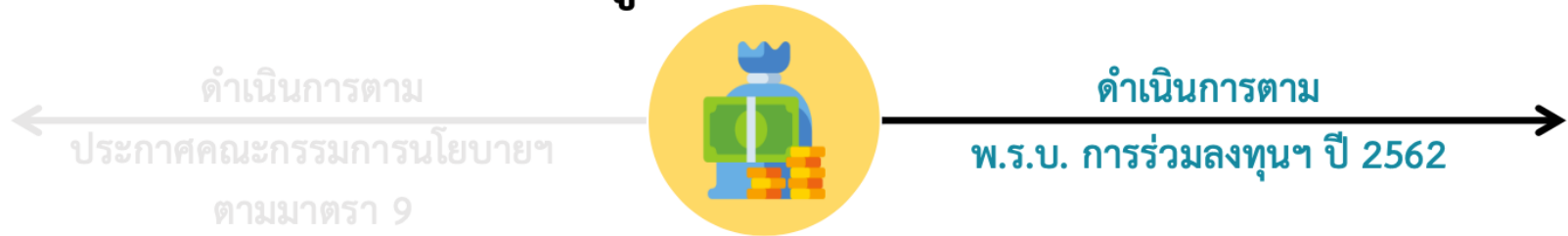

5,000
ล้านบาท

การจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุน

มูลค่าโครงการ

5,000

ล้านบาท

การคำนวณมูลค่าโครงการ

มูลค่าโครงการ

=

มูลค่าเงินลงทุน

+

มูลค่าทรัพย์สิน

ให้ถือมูลค่าของโครงการ
ร่วมลงทุน ณ วันที่ผู้มีอำนาจ
ในการพิจารณาการร่วมลงทุน
ระหว่างรัฐและเอกชน
ให้ความเห็นชอบหลักการ
ของโครงการร่วมลงทุน

ประมาณการเงินลงทุนของ**ภาครัฐ**
และ**ภาคเอกชน**ที่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ถาวร

- เงินลงทุนเริ่มต้น
(Initial Capital Investment)
- เงินลงทุนในอนาคต
(Future Capital Expenditure)

ทรัพย์สินของ**ภาครัฐ**

- ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- เครื่องจักรและอุปกรณ์
- ทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิบัตร
- การอนุญาต/การให้สัมปทาน/การให้สิทธิ
แก่เอกชนเพื่อร่วมลงทุน
- ทรัพย์สินอื่นที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562
- ประกาศ สศร. เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการคำนวณมูลค่าโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

การคำนวณมูลค่าโครงการ

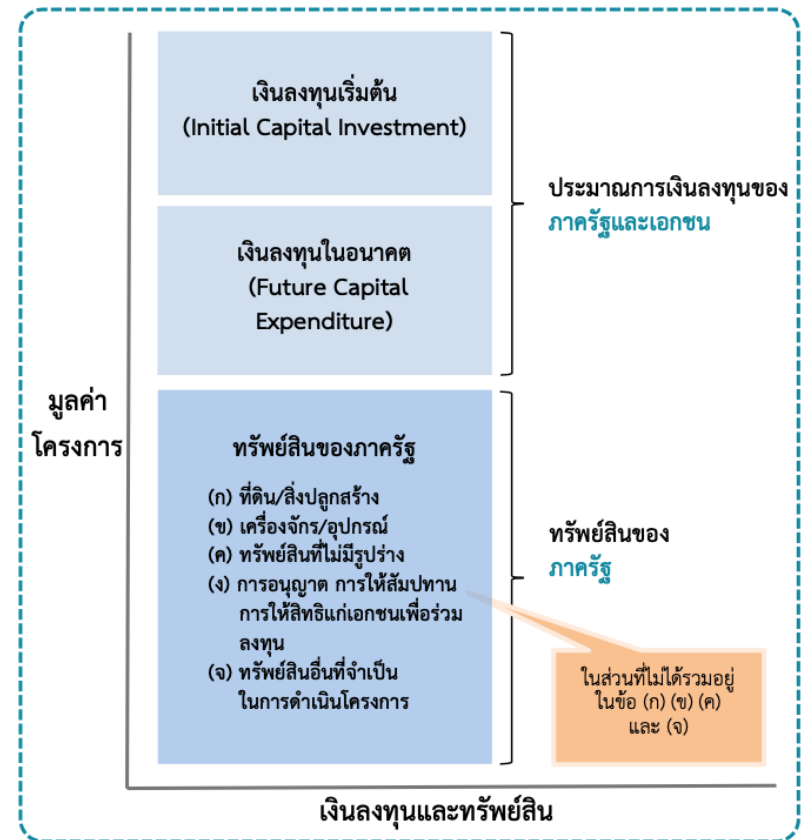
ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการคำนวณ

1. หน่วยงานเจ้าของโครงการ = ผู้รับผิดชอบในการคำนวณมูลค่าโครงการ
2. หากหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาเลือกคำนวณเงินลงทุนและ/หรือทรัพย์สินบางส่วน ซึ่งสามารถคำนวณมูลค่าได้อย่างแน่นอนและชัดเจนแล้ว ปรากฏว่ามูลค่าโครงการเกินกว่า 5,000 ล้านบาท ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินโครงการตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 ได้ โดยไม่จำเป็นต้องคำนวณเงินลงทุนและทรัพย์สินทั้งหมดของโครงการร่วมลงทุน เพื่อความสะดวก และความคล่องตัวของหน่วยงานเจ้าของโครงการ
3. กรณีที่จะมีการแยกสัญญาร่วมลงทุนออกเป็นสัญญาร่วมลงทุนหลายฉบับภายใต้โครงการร่วมลงทุนเดียว ให้รวมมูลค่าของโครงการร่วมลงทุนที่คาดว่าจะกำหนดไว้ในสัญญาร่วมลงทุนทั้งหมดเป็นมูลค่าของโครงการร่วมลงทุน

วิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการร่วมลงทุน

เงินลงทุนและทรัพย์สินของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Tangible Asset) และไม่มีรูปร่าง (Intangible Asset) ในระดับเต็มกำลังการผลิตที่คาดการณ์ไว้ (Utilization Capacity at Projected Level)

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

มูลค่าโครงการ

5,000
ล้านบาท

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

1 การเสนอโครงการ

หลักการของโครงการร่วมลงทุน (มาตรา 28)

- (1) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- (2) ขอบเขตของโครงการ
- (3) รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน
- (4) มาตรการสนับสนุนโครงการร่วมลงทุนตามมาตรา 23
- (5) เหตุผลและความจำเป็นของการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลตามมาตรา 25
- (6) แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
- (7) เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ ประกาศกำหนด

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการ พ.ศ. 2563

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดที่ต้องมีในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการ พ.ศ. 2563

เงื่อนไขในการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

กรณีหน่วยงานเจ้าของโครงการประสงค์จะดำเนินโครงการรูปแบบ PPP ให้เสนอต่อ รมว. เจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการเสนอขอบรรจุโครงการในแผนร่วมลงทุนฯ

วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการร่วมลงทุน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดที่ต้องมีในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำความเห็น
ของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนมาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ พ.ศ. 2563

รายละเอียดที่ต้องมีในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

1

ความเป็นมาของโครงการ

2

สาระสำคัญของโครงการ

3

ความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการ
ที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ

4

ความเป็นไปได้ของโครงการ

5

ความเสี่ยงของโครงการ

6

ทางเลือกและรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

7

การวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการต่อฐานะการเงิน
ของหน่วยงานเจ้าของโครงการ + แหล่งเงินที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

8

ความพร้อมและความเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
รวมถึงปัญหา/อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข

9

ผลการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

10

เหตุผลและความจำเป็น ข้อดีและข้อเสีย และประโยชน์ที่ภาครัฐ
และประชาชนจะได้รับ ในกรณีที่ปรากฏในชั้นการศึกษาและวิเคราะห์
โครงการว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยวิธีประมูล

11

รายละเอียดอื่น ๆ ที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นว่าเกี่ยวข้อง
และจะเป็นประโยชน์

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา

ที่ปรึกษาอิสระ และคณะบุคคล

ก. คุณสมบัติ

- เป็นที่ปรึกษาตามโครงการในเรื่องที่จะให้คำปรึกษาอย่างน้อย 5 ปี
- ให้คำปรึกษาไม่น้อยกว่า 3 โครงการที่ดำเนินการให้คำปรึกษาแล้วเสร็จ

ข. ลักษณะต้องห้าม

- เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเอกชน
- เป็นผู้ทำงาน
- เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือกรรมการที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ยกเว้นคณาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา
- เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- เป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูการ หรือถูกศาลสั่งให้ฟื้นฟูการ หรือถูกศาลสั่งพักทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- เคยถูกไล่ออก ปลดออกหรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ที่ปรึกษานิติบุคคล และกิจการร่วมค้า

ก. คุณสมบัติ

- มีวัตถุประสงค์การเป็นที่ปรึกษา
- ทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่ใช้กับองค์กรของรัฐ สถาบันการศึกษา มูลนิธิ หรือสมาคม)
- จัดตั้งไม่น้อยกว่า 3 ปี
- มีบุคลากรที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 5 คน มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และให้คำปรึกษาไม่น้อยกว่า 3 โครงการที่ดำเนินการให้คำปรึกษาแล้วเสร็จ

ข. ลักษณะต้องห้าม

- เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเอกชน
- เป็นผู้ทำงาน
- เป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูการ หรือถูกศาลสั่งให้ฟื้นฟูการ หรือถูกศาลสั่งพักทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลาย

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563

ขั้นตอนที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

1

ขั้นตอนการจัดทำรายงานฯ

2

ขั้นตอนการคัดเลือกเอกชน

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็น

1. วัตถุประสงค์
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. ข้อมูลสำหรับการรับฟังความคิดเห็น

1

ขั้นตอนการจัดทำรายงานฯ

- 1) สาระสำคัญของโครงการ
- 2) ความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการ
- 3) ความเป็นไปได้ของโครงการ
- 4) ความเสี่ยงของโครงการ
- 5) ทางเลือกและรูปแบบการร่วมลงทุน
- 6) ความพร้อมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

2

ขั้นตอนการคัดเลือกเอกชน

- 1) สาระสำคัญของร่างประกาศเชิญชวน
- 2) สาระสำคัญของร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน
- 3) สาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน

4. วิธีการรับฟังความคิดเห็น
5. เวลาและสถานที่
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การประชาสัมพันธ์

ให้ดำเนินการประกาศข้อมูลให้กลุ่มเป้าหมายทราบล่วงหน้า อย่างน้อย **15** วัน
ก่อนวันเริ่มรับฟังความคิดเห็น

ช่องทางในการรับฟังความคิดเห็น

- 1) ผ่านไปรษณีย์ อีเมล โทรศัพท์ หรือระบบเครือข่ายอื่น ๆ
- 2) การจัดประชุมสัมมนาในวงกว้าง
- 3) การจัดประชุมกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือที่มีส่วนได้เสีย
- 4) วิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร

หมายเหตุ: กรณีรับฟังความคิดเห็นเอกชนต่างประเทศให้ดำเนินการแจ้งไปยังสถานทูตที่เกี่ยวข้อง
ประจำประเทศไทยด้วย

หน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของโครงการภายหลังการรับฟังความคิดเห็น

รวบรวมและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และนำผลการรับฟังความคิดเห็น
ไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงรายงานฯ ร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสาร
สำหรับการคัดเลือกเอกชน (ร่าง RFP) และร่างสัญญาร่วมลงทุน

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

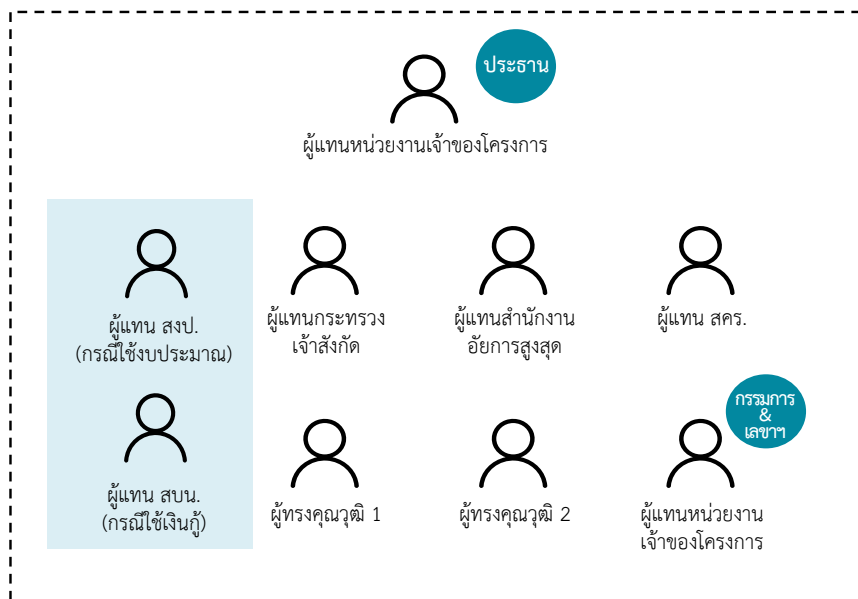

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล พ.ศ. 2563

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

องค์ประกอบคณะกรรมการคัดเลือก

หน้าที่และอำนาจ

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน
2. กำหนดค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน
3. กำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญาร่วมลงทุน
4. เปรียบเทียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชน
5. เปรียบเทียบร่างสัญญาร่วมลงทุน
6. ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชน/หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจง/แสดงความเห็น/จัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
7. ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกเอกชนของโครงการ

ข้อห้ามระหว่างดำรงตำแหน่ง + ภายใน 2 ปีนับแต่การลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

- ห้ามเป็นกรรมการ/ที่ปรึกษา ในบริษัทที่ได้รับคัดเลือก/บริษัทในเครือ
- ห้ามถือหุ้น (ทั้งโดยตรง/อ้อม) เกินร้อยละ 0.5 ของทุนที่ชำระแล้ว ในบริษัทที่ได้รับคัดเลือก/บริษัทในเครือ

มาตรา 63 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การนำข้อตกลงคุณธรรมมาใช้ในการคัดเลือกเอกชน

ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP)

ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการและผู้ยื่นข้อเสนอ โดยฝ่ายหน่วยงานเจ้าของโครงการและผู้ยื่นข้อเสนอได้ตกลงกันว่าจะไม่กระทำการทุจริตในการคัดเลือกเอกชนสำหรับโครงการร่วมลงทุน และให้มีผู้สังเกตการณ์ (Observer) ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จำเป็นต่อโครงการร่วมลงทุนนั้น ๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ เฉพาะในขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนของคณะกรรมการคัดเลือก ตั้งแต่เริ่มกระบวนการคัดเลือกเอกชนจนถึงขั้นตอนการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือก

โครงการที่ต้องจัดให้มีการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม

ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท

ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท แต่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท
ที่คณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาเห็นสมควร

กลุ่มผู้สังเกตการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญ
อย่างน้อย 3 ด้าน เข้าร่วมสังเกตการณ์
ในขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนของคณะกรรมการ
คัดเลือก ตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการคัดเลือกเอกชนของ
คณะกรรมการคัดเลือก ตั้งแต่การจัดทำร่างประกาศเชิญชวน
ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญา
ร่วมลงทุน จนถึงการลงทุน ในสัญญาร่วมลงทุนแล้วเสร็จ
รายงานผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการพิจารณา
ผลการคัดเลือกเอกชนของกระทรวงเจ้าสังกัดและคณะรัฐมนตรี

“ผู้สังเกตการณ์”

- มีความเชี่ยวชาญ/ประสบการณ์
ที่จำเป็นต่อโครงการ
- ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียต่อโครงการ
- ผ่านการคัดเลือกจากองค์กร
ที่ สคร. มอบหมาย

องค์กรที่ สคร. มอบหมาย ให้พิจารณาคัดเลือกผู้สังเกตการณ์

- 1) องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)
- 2) มูลนิธิต่อต้านการทุจริต
- 3) วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 4) สภาสถาปนิก
- 5) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 6) สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563

สาระสำคัญของประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ

- คณะกรรมการคัดเลือกให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวน ร่าง RFP และร่างสัญญาร่วมลงทุน
- หน่วยงานเจ้าของโครงการประกาศเชิญชวนอย่างเปิดเผยไม่น้อยกว่า 60 วันก่อนวันเปิดรับซองเอกสารข้อเสนอ
- กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกเห็นสมควรให้มีการคัดเลือกเอกชนต่างประเทศด้วย ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการประกาศเชิญชวนโดยแจ้งไปยังสถานทูตที่เกี่ยวข้องประจำประเทศไทย
- กรณีที่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยไม่ใช้วิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเปิดเผยรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือก
- กรณีไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอหรือไม่มีผู้ผ่านการประเมินข้อเสนอ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชนอีกครั้ง พร้อมทั้งพิจารณาทบทวนเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนเสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกและดำเนินการประกาศเชิญชวนใหม่อีกครั้ง

ขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอ

เปิดซองเอกสารข้อเสนอโดยเปิดเผยต่อหน้าผู้ยื่นข้อเสนอหรือผู้แทนผู้ยื่นข้อเสนอที่อยู่ในเวลาเปิดซอง

ตรวจสอบหลักประกันของ

ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอและเอกสารต่างๆ

พิจารณาประเมินข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอ โดยห้ามเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในข้อเสนออย่างมีสาระสำคัญ

พิจารณาผลการเจรจาต่อรองกับผู้ยื่นข้อเสนอ

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

ร่างประกาศเชิญชวน

อย่างน้อยต้องแสดงรายการ ดังต่อไปนี้ ...

- สรุปสาระสำคัญของโครงการตาม RFP
- คุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ
- คุณสมบัติทางด้านเทคนิค การเงิน ประสบการณ์ และผลงานของผู้ยื่นข้อเสนอ
- ค่าธรรมเนียมการขาย RFP ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน
- สถานที่ วัน เวลาที่เปิดและปิดขาย RFP
- สาระสำคัญของหลักประกันซองและหลักประกันสัญญา
- หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก
- ข้อเสนออื่น

ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน (RFP)

อย่างน้อยต้องแสดงรายการ ดังต่อไปนี้ ...

- สรุปสาระสำคัญของโครงการ รวมถึงผลผลิตที่ต้องส่งมอบ และระดับในการบริการ
- คุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ
- รายละเอียดเอกสารที่ผู้ยื่นข้อเสนอต้องยื่น
- คำรับรองว่าจะค้าประกันหรือประกันการดำเนินงานของบริษัทที่จัดตั้งใหม่ (ถ้ามี)
- หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในช่วงระยะเวลาของสัญญาร่วมลงทุน
- แผนทางธุรกิจ แผนดำเนินงานและผลประโยชน์ที่จะเสนอให้ภาครัฐ
- เงื่อนไขสำคัญในการเข้าร่วมลงทุน
- เรื่องอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการ/คณะกรรมการคัดเลือกกำหนด

ร่างสัญญาร่วมลงทุน

เช่น ...

- ความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการ
- ลำดับการบังคับใช้เอกสารทั้งหมดภายใต้สัญญา
- สิทธิและหน้าที่
- การลงทุนของแต่ละฝ่าย
- สินทรัพย์ของโครงการ
- การถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ ไปยังบุคลากรของรัฐ
- อัตราค่าบริการและการปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการ
- การกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการ
- การระงับข้อพิพาท
- ห้ามมีข้อกำหนดให้มีการต่อหรือขยายอายุของโครงการร่วมลงทุนในสัญญาร่วมลงทุนโดยทันที
- ห้ามปรับหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการดำเนินงานตามโครงการฝ่ายเดียว

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

เงื่อนไขสำคัญของสัญญา

วัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการร่วมลงทุน

รูปแบบการร่วมลงทุน

ระยะเวลาของสัญญา

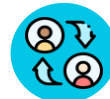
มาตรการสนับสนุนโครงการร่วมลงทุน

ผลผลิต (Output Specification) และระดับในการบริการ (Level of Service) ที่เอกชนจะต้องส่งมอบ

อัตราค่าบริการและการปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการ
วิธีการชำระเงิน

การเปลี่ยนตัวคู่สัญญา

หลักประกันสัญญา การค้ำประกัน เงื่อนไข
ในการคืนหรือรับหลักประกันสัญญา

วิธีการระงับข้อพิพาท และกระบวนการ
ในการระงับข้อพิพาท

หมายเหตุ: กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่าสมควรกำหนดรายละเอียดอื่นเพิ่มเติมเป็นเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำรายละเอียดของเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนดังกล่าว เสนอให้ผู้มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมกับเงื่อนไขสำคัญของสัญญา

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลักษณะของเอกชนที่~~ไม่สมควร~~ให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน

- เป็นผู้ทำงาน
- เคยได้รับโทษจำคุก เว้นแต่เป็นความผิดประมาทหรือลหุโทษ
- ถูกหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาร่วมลงทุนเนื่องจากผิดสัญญา
- เป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต **เว้นแต่**เป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 25 และเป็น หรือเคยเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

หมายเหตุ: – ในกรณีเป็นนิติบุคคลให้พิจารณากรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลด้วย
– ในกรณีเป็นกลุ่มนิติบุคคลให้พิจารณานำมาปรับใช้แก่นิติบุคคลแต่ละราย

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล พ.ศ. 2563

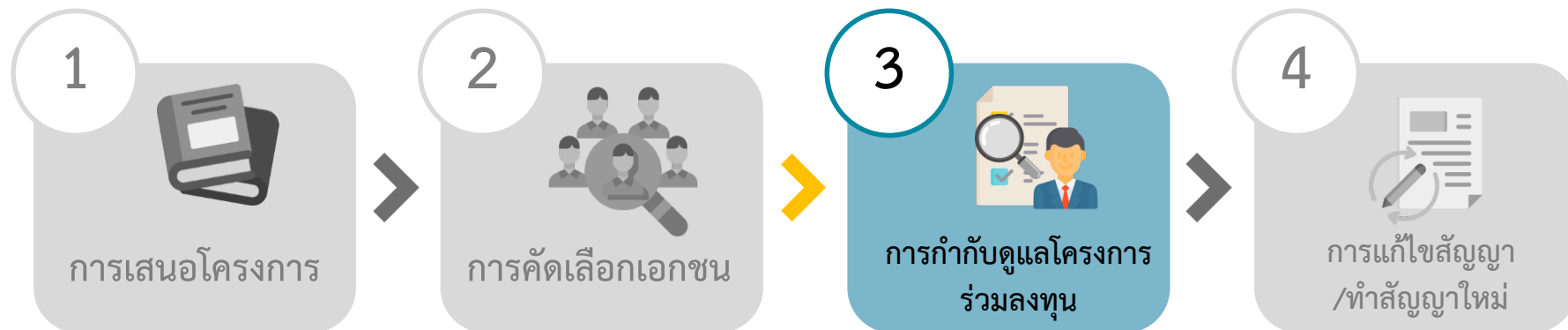
เหตุผลและความจำเป็นในการการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล

- (1) มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยไม่ได้เกิดจากความล่าช้าของหน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งหากใช้วิธีการประมูลอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะอย่างมีนัยสำคัญ **หรือ**
- (2) วิธีการประมูลจะกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ หรือส่งผลให้โครงการร่วมลงทุนอื่นไม่สำเร็จ **หรือ**
- (3) วิธีการประมูลอาจก่อให้เกิดความล่าช้าจนกระทบต่อเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล

หมายเหตุ: หากปรากฏในชั้นการศึกษาและวิเคราะห์โครงการว่าไม่สมควรใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยวิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุเหตุผลและความจำเป็น ข้อดีและข้อเสีย และประโยชน์ที่ภาครัฐและประชาชนจะได้รับอย่างเป็นรูปธรรมและอธิบายได้ตามหลักวิชาการ ซึ่งต้องแสดงว่าการใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลมีความเหมาะสมกับโครงการ

LW 512

การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

3

การกำกับดูแลโครงการ

ภายหลังลงนามสัญญาร่วมลงทุน

รพ. เจ้าสังกัด

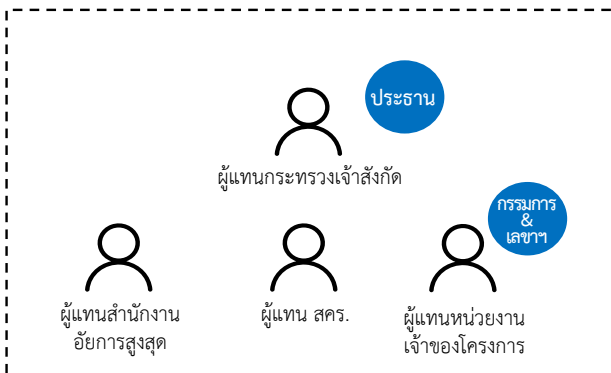
แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล

คณะกรรมการกำกับดูแล

รายงานผลการดำเนินงานต่อ
รพ. เจ้าสังกัดทราบ และส่งสำเนารายงานให้ สคร.

องค์ประกอบคณะกรรมการกำกับดูแล

หน้าที่และอำนาจ

1. กำกับดูแลและติดตามโครงการร่วมลงทุน
2. เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ
3. ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนคู่สัญญา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจง แสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. รายงานผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อ รพ. เจ้าสังกัดเพื่อทราบ และส่งสำเนารายงานให้ สคร. อย่างน้อยทุก 6 เดือน
5. พิจารณาให้ความเห็นประกอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

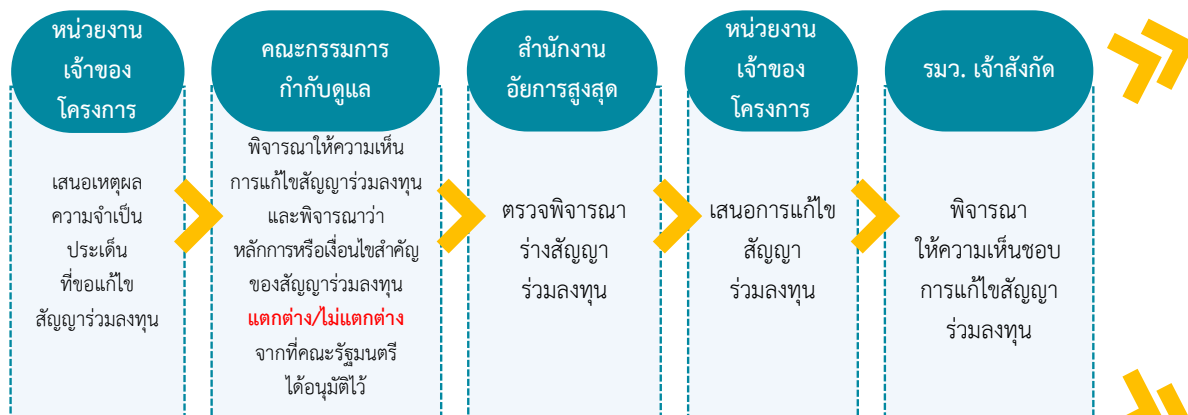
การจัดทำโครงการภายใต้ พ.ร.บ. PPPs

4

การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

กรณีแก้ไขสัญญา

ไม่แตกต่างจากหลักการของโครงการร่วมลงทุน

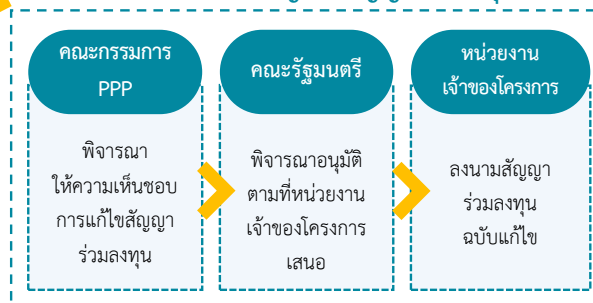
หรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน

หน่วยงานเจ้าของโครงการ

ลงนามสัญญา
ร่วมลงทุนฉบับแก้ไข

แตกต่างจากหลักการของโครงการร่วมลงทุน

หรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

4

การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

กรณีทำสัญญาใหม่ (การจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่อง)

โดยคำนึงถึง ...

นโยบายของรัฐ

ความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ

ผลกระทบต่อประชาชน

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มูลค่าต่ำ

มูลค่าโครงการ

5,000

ล้านบาท

จุดแตกต่างที่สำคัญระหว่าง พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 และประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ ตามมาตรา 9

รายละเอียดรายงานการศึกษา
และวิเคราะห์โครงการ

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ
ตามมาตรา 9

ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ ตามมาตรา 9

พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ
เรื่อง รายละเอียดที่ต้องมีในรายงานการศึกษาฯ พ.ศ. 2563

อำนาจในการพิจารณา
การร่วมลงทุนระหว่างรัฐ
และเอกชน

รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด

คณะรัฐมนตรี

การว่าจ้างที่ปรึกษา
เพื่อสนับสนุนการดำเนิน
โครงการร่วมลงทุน

or

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มุลค่าต่ำ

1 การเสนอโครงการ

หน่วยงาน
เจ้าของโครงการ

จัดทำหลักการฯ +
รายงานฯ

รณว. เจ้าสังกัด

เห็นชอบหลักการฯ +
รายงานฯ

โครงการร่วมลงทุน **ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท**

หน่วยงาน

เจ้าของโครงการ

ดำเนินการคัดเลือกเอกชนต่อไป

โครงการร่วมลงทุน **ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท
แต่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท**

กลั่นกรองโครงการ

สคร.

พิจารณาให้ความเห็นว่า
โครงการสมควรดำเนินการ
ตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ
ปี 2562 หรือประกาศ
คณะกรรมการฯ ตามมาตรา 9

คณะกรรมการนโยบายฯ

พิจารณาให้ความเห็นชอบว่า
ให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ.
การร่วมลงทุนฯ ปี 2562
หรือประกาศคณะกรรมการฯ
ตามมาตรา 9

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563

- ประกาศ สคร. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาความสำคัญของโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป แต่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาท พ.ศ. 2564

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มูลค่าต่ำ

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มูลค่าต่ำ

2 การคัดเลือกเอกชน

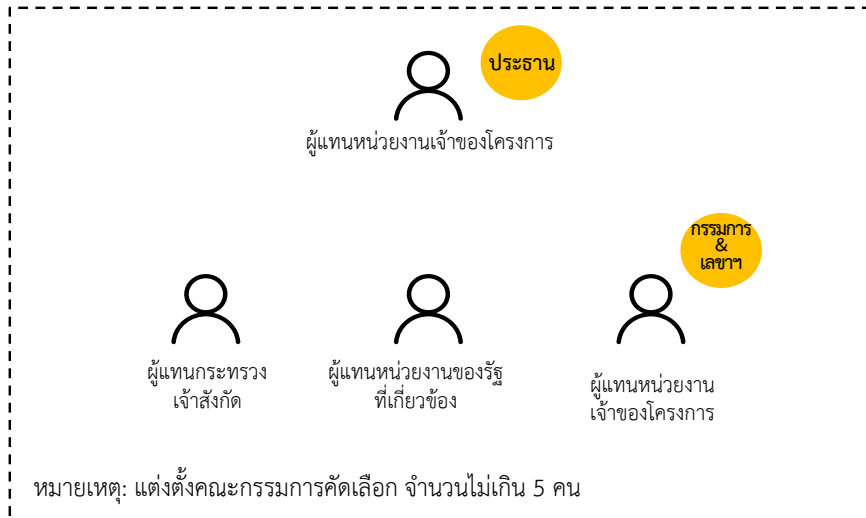
- 1 ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่เหมาะสมควรให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2 ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563

3 ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

การดำเนินการบริหารการขอใช้สิทธิ PPPS บุคลากร

องค์ประกอบคณะกรรมการคัดเลือก

หน้าที่และอำนาจ

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน
2. กำหนดค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน
3. กำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญาร่วมลงทุน
4. เปรียบเทียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชน
5. เปรียบเทียบร่างสัญญาร่วมลงทุน
6. ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชน/หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจง/แสดงความเห็น/จัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
7. ดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกเอกชนของโครงการ

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มุลคาต่ำ

3

การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน

ภายหลังลงนามสัญญาร่วมลงทุน

รมว. เจ้าสังกัด

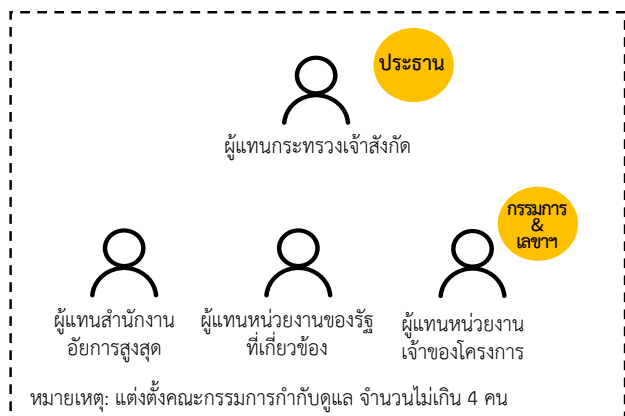
แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล

คณะกรรมการกำกับดูแล

รายงานผลการดำเนินงานต่อ รมว. เจ้าสังกัดทราบ และส่งสำเนารายงานให้ สคร.

องค์ประกอบคณะกรรมการกำกับดูแล

หน้าที่และอำนาจ

1. กำกับดูแลและติดตามโครงการร่วมลงทุน
2. เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ
3. ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนคู่สัญญา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจง แสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. รายงานผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อ รมว. เจ้าสังกัดเพื่อทราบ และส่งสำเนารายงานให้ สคร. อย่างน้อยทุก 6 เดือน
5. พิจารณาให้ความเห็นประกอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

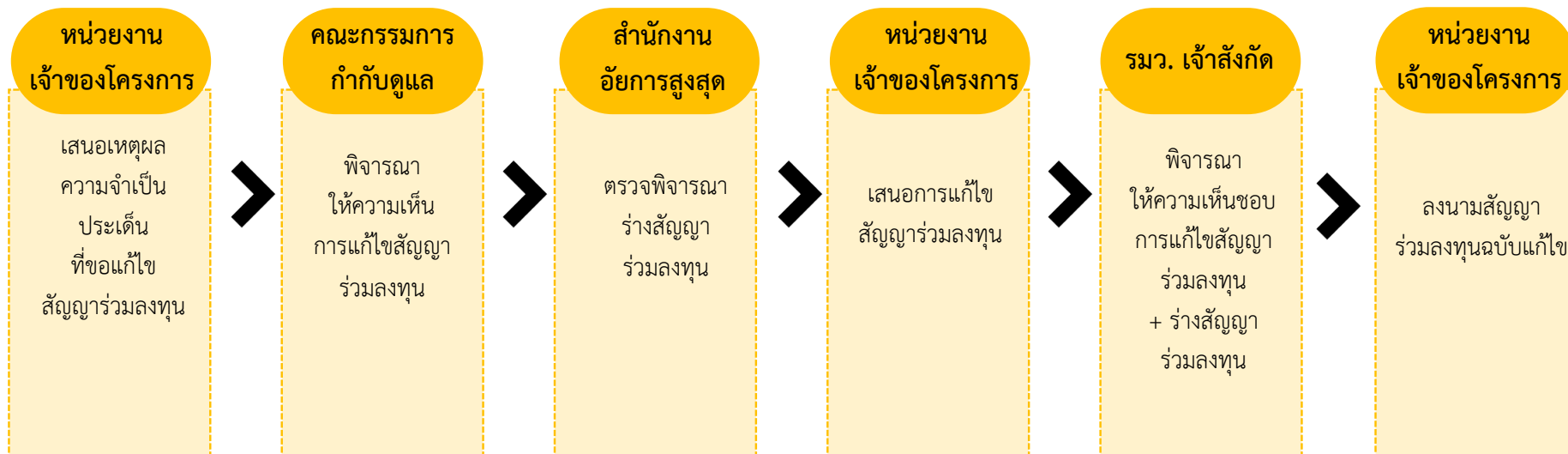
การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มุลคาต่ำ

4

การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

กรณีแก้ไขสัญญา

ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

การจัดทำโครงการภายใต้ ประกาศ PPPs มูลค่าต่ำ

4

การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

กรณีทำสัญญาใหม่ (การจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่อง)

หน่วยงาน
เจ้าของโครงการ

จัดทำแนวทางการดำเนินโครงการ
ต่อเนื่อง โดยเปรียบเทียบ
กรณีที่รัฐดำเนินการเอง
และกรณีที่ให้เอกชนร่วมลงทุน
เสนอ รมว. เจ้าสังกัด

อย่างน้อย **5 ปี** ก่อนหมดสัญญา

รมว. เจ้าสังกัด

พิจารณากำหนดให้ดำเนิน
โครงการต่อเนื่อง

หน่วยงาน
เจ้าของโครงการ

ดำเนินการกรณีที่ให้เอกชนร่วมลงทุน
เสนอโครงการเหมือนโครงการใหม่
ตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562
หรือ ประกาศคณะกรรมการฯ
ตามมาตรา 9 ขึ้นอยู่กับมูลค่าโครงการ

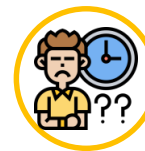
โดยคำนึงถึง ...

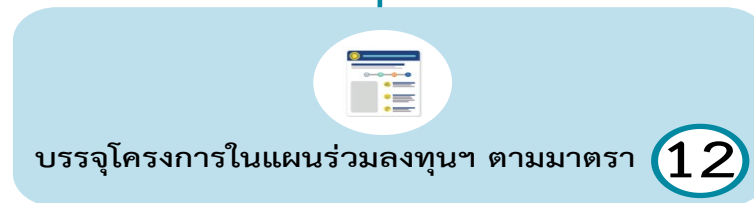
ประโยชน์ของรัฐ

ความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ

ผลกระทบต่อประชาชน

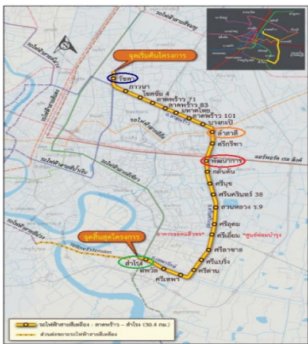

กรณีศึกษา PPPs ตาม W.S.U. PPPs

กรณีศึกษารถไฟฟ้าสายสีเหลือง-ชมพู

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว - สำโรง
หน่วยงานเจ้าของโครงการ : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

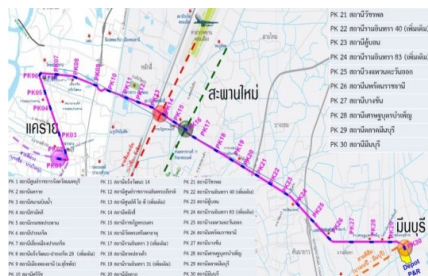
- Monorail ระยะทาง 30.4 กม. จำนวน 23 สถานี
- อาคารซ่อมบำรุง 1 แห่ง อาคารจอดแล้วจร 1 แห่ง
- ประเมินการจำนวนผู้โดยสารในปีเปิดให้บริการ 234,747 คน/เที่ยวต่อวัน
- ระบบรอง (Feeder) เชื่อมต่อรถไฟฟ้าสายหลัก (สีน้ำเงิน สีส้ม ARL สีเขียวเข้ม)
- เปิดให้บริการแล้วเมื่อ ก.ค. 66

รายการ	วงเงิน (ลบ.)
ค่างานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน	6,013
ค่างานโยธา	24,380
ค่างานระบบรถไฟฟ้าและขบวนรถไฟฟ้า	22,772
ค่าที่ปรึกษาโครงการ	1,479
รวม	54,644

รัฐ
เอกชน
48,631
ล้านบาท

โครงการรถไฟฟ้าสายสีชมพู ช่วงแคราย - มีนบุรี
หน่วยงานเจ้าของโครงการ : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- Monorail ระยะทาง 34.5 กม. จำนวน 30 สถานี
- อาคารซ่อมบำรุง 1 แห่ง อาคารจอดแล้วจร 1 แห่ง
- ประเมินการจำนวนผู้โดยสารในปีเปิดให้บริการ 277,387 คน/เที่ยวต่อวัน
- ระบบรอง (Feeder) เชื่อมต่อรถไฟฟ้าสายหลัก (สีม่วง สีแดงเข้ม สีเขียวเข้ม สีส้ม)
- คาดว่าเปิดให้บริการในเดือน ธ.ค. 66 (เปิดวิ่งทดลองระบบแล้วเมื่อ พ.ย. 66)

รายการ	วงเงิน (ลบ.)
ค่างานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน	6,847
ค่างานโยธา	23,117
ค่างานระบบรถไฟฟ้าและขบวนรถไฟฟ้า	25,211
ค่าที่ปรึกษาโครงการ	1,516
รวม	56,691

รัฐ
เอกชน
49,844
ล้านบาท

29 มี.ค. 59 คณะรัฐมนตรีอนุมัติ
โครงการ
16 มิ.ย. 60 ลงนามในสัญญา

ข้อดี/ปัจจัยความสำเร็จ

- การให้เอกชนรับผิดชอบทั้งงานโยธา งานระบบและเดินรถภายใต้สัญญาเดียว
 - ช่วยลดข้อพิพาทในการส่งมอบงานระหว่างรัฐและเอกชนในแต่ละส่วน
 - ช่วยลดการเกิดปัญหาความไม่เชื่อมต่อ (Interface) ของงานโยธาและระบบรถไฟฟ้า
 - ภาครัฐสามารถบริหารจัดการได้สะดวกกว่าการมีหลายสัญญา
- รูปแบบ PPP Net Cost เอกชนเป็นผู้รับความเสี่ยงเรื่องรายได้ของโครงการ
สร้างแรงจูงใจให้เอกชนเร่งรัดงานก่อสร้างและงานระบบเพื่อให้เปิดบริการได้ตามแผนงาน
- การนำมาตรการ PPP Fast Track มาปรับใช้กับโครงการ
ช่วยลดระยะเวลาในการจัดทำโครงการตั้งแต่การเตรียมโครงการ จนถึงขั้นตอนการจัดทำเอกสาร
การคัดเลือกเอกชน จากเดิม 25 เดือน เหลือเพียง 9 เดือน โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกัน
ของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา	รูปแบบกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สิน	รูปแบบ การร่วมลงทุน	หน้าที่/ขอบเขตการลงทุน		
33 ปี 3 เดือน (ก่อสร้าง 3 ปี 3 เดือน + เดินรถ 30 ปี)	Build Transfer Operate (BTO)	PPP Net Cost (เอกชน รับความเสี่ยง ด้านปริมาณผู้โดยสาร)	หน้าที่ความรับผิดชอบ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
			- การจัดหาที่ดิน	✓	-
			- การก่อสร้างงานโยธา*	-	✓
			- การติดตั้งงานระบบ	-	✓
			- การดำเนินโครงการและ บำรุงรักษา (O&M)	-	✓

*หมายเหตุ : รัฐสนับสนุนเงินร่วมลงทุนแก่เอกชนในส่วนค่างานโยธา วงเงินไม่เกิน 22,354 ลบ. สำหรับโครงการรถไฟฟาสายสีเหลือง และไม่เกิน 20,135 ลบ. สำหรับโครงการรถไฟฟาสายสีชมพู โดยทยอยจ่ายให้เอกชนหลังจากที่เริ่มเปิดเดินรถแก่ประชาชนแล้ว (ทยอยจ่าย 10 ปี)

ปัญหา/ข้อจำกัด

- การแยกสัญญาก่อสร้าง (รัฐดำเนินการเอง) อาจมีต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำกว่า
เนื่องจากภาครัฐมีต้นทุนทางการเงิน (อัตราดอกเบี้ย) ต่ำกว่าเอกชน
- การให้เอกชนลงทุนงานโยธาและ O&M ทั้งหมด ทำให้ผลตอบแทนทางการเงินของโครงการอาจไม่จูงใจต่อภาคเอกชน
รัฐจึงต้องมีการสนับสนุนเงินร่วมลงทุนบางส่วน (ไม่เกินค่างานโยธา)
ให้แก่เอกชน เพื่อให้เอกชนได้รับผลตอบแทนในระดับเหมาะสม
ซึ่งกรณีนี้ รัฐได้จัดให้มีการประมูลแข่งขันในเงื่อนไขว่าเอกชนที่ขอให้รัฐสนับสนุน
เงินร่วมลงทุนต่ำสุด จะเป็นผู้ชนะการประมูล

โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน – นครราชสีมา (M6) ในส่วนของการให้เอกชนร่วมลงทุนในการดำเนินงานและบำรุงรักษา
หน่วยงานเจ้าของโครงการ: กรมทางหลวง

- ระยะทางรวม 196 กม.
- ขนาด 4 - 6 ช่องจราจร
- ผิวทางแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก
- 9 ด่านเก็บค่าผ่านทาง (คิดตามระยะทาง) และ 8 จุดที่พักริมทาง
- จัดเก็บค่าผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (Multilane free flow : M-FLOW)

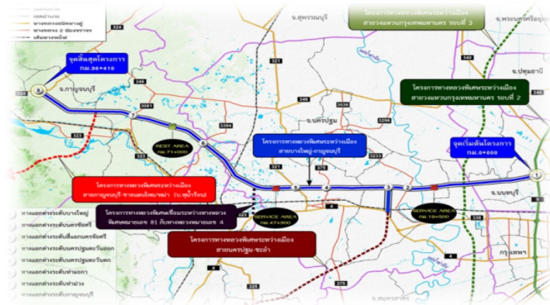
รายการ	วงเงิน (ลบ.)
ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและทดแทนทรัพย์สิน	6,630
ค่าก่อสร้างงานทางและโครงสร้าง (งานโยธา)	69,970
ค่าลงทุนงานระบบ	6,250
ค่าลงทุนที่พักริมทาง	1,750
รวม	84,600

รัฐ
เอกชน

หมายเหตุ : อ้างอิงตามข้อมูลที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี (M81) ในส่วนของการให้เอกชนร่วมลงทุนในการดำเนินงานและบำรุงรักษา
หน่วยงานเจ้าของโครงการ: กรมทางหลวง

- ระยะทางรวม 96 กม.
- ขนาด 4 - 6 ช่องจราจร
- ถนนชนิดผิวทางแบบลาดยาง (แอสฟัลท์)
- 8 ด่านเก็บค่าผ่านทาง (คิดตามระยะทาง) และ 3 จุดที่พักริมทาง
- จัดเก็บค่าผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (Multilane free flow : M-FLOW)

รายการ	วงเงิน (ลบ.)
ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและทดแทนทรัพย์สิน	5,420
ค่าก่อสร้างงานทางและโครงสร้าง (งานโยธา)	43,700
ค่าลงทุนงานระบบ	5,010
ค่าลงทุนที่พักริมทาง	1,490
รวม	55,620

รัฐ
เอกชน

หมายเหตุ : อ้างอิงตามข้อมูลที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

- สายบางปะอิน – นครราชสีมา (M6)
- สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี (M81)

ในส่วน O&M

22 ส.ค. 60 คณะรัฐมนตรีอนุมัติ
โครงการในส่วน O&M
29 ก.ย. 64 ลงนามในสัญญา

ระยะเวลา	รูปแบบกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สิน	รูปแบบ การร่วมลงทุน	หน้าที่/ขอบเขตการลงทุน		
30 ปี (นับจากปี เปิดให้บริการ)	Build Transfer Operate (BTO)	PPP Gross Cost (รัฐรับความเสี่ยง ด้านรายได้ + เอกชน ได้รับค่าตอบแทน (AP) ตามขอบเขตงาน และเงื่อนไข)	หน้าที่ความรับผิดชอบ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
			- การจัดหาที่ดิน	✓	-
			- การก่อสร้างงานโยธา	✓	-
			- การติดตั้งงานระบบ	-	✓
			- การดำเนินโครงการและ บำรุงรักษา (O&M)	-	✓

ข้อดี/ปัจจัยความสำเร็จ

มีการนำมาตรการ PPP Fast Track มาปรับใช้กับโครงการ
เช่นเดียวกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง และโครงการรถไฟฟ้าสายสีชมพู

เอกชนผู้ได้รับคัดเลือกได้เสนอเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบใหม่
(Technology and Innovation) ในการดำเนินโครงการ
โดยเป็นการเก็บค่าผ่านทางแบบไม่มีไม้กั้น (M - FLOW) ซึ่งช่วยลดต้นทุนของโครงการ
ในภาพรวม ยกกระตือรือร้นการให้บริการ และช่วยลดปริมาณจราจรแออัดบริเวณหน้าด่านเก็บค่าผ่านทาง

โครงการในรูปแบบ PPP ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายบุคลากรของรัฐได้เป็นจำนวนมาก
โดยภาครัฐมีภาระเฉพาะการกำกับดูแลให้เอกชนดำเนินการตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้ในสัญญาร่วมลงทุน

ปัญหา/ข้อจำกัด

รัฐต้องเป็นผู้แบกรับภาระความเสี่ยงด้านรายได้ของโครงการ
ในกรณีที่ปริมาณผู้ใช้ทางไม่เป็นไปตามประมาณการ
ซึ่งอาจเป็นภาระการเงินการคลังของรัฐในอนาคต

เนื่องจากโครงการมีการแยกสัญญาก่อสร้างงานโยธา (ภาครัฐรับผิดชอบ)
และสัญญางานระบบ O&M (เอกชนรับผิดชอบ) โดยกรณีที่การก่อสร้างงาน
โยธาเกิดความล่าช้า จะส่งผลให้มีปัญหาการส่งมอบพื้นที่
แก่เอกชน กระทั่งต่อแผนงานโครงการในภาพรวม

จากการที่เอกชนไม่ต้องรับความเสี่ยงด้านรายได้ของโครงการ ทำให้
เอกชนอาจขาดแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ
เนื่องจากเอกชนเพียงคงระดับคุณภาพการให้บริการให้ได้ตามเงื่อนไขสัญญา

คำถามทิ้งท้าย

PPPs เป็นเครื่องมือที่ดีจริงๆ หรือ?

จบการบรรยาย

ກາດຜນວກ

พัฒนาการกฎหมาย PPP ของประเทศไทยในอดีต

ก่อน พ.ร.บ. ร่วมงานฯ ปี 2535

พระราชบัญญัติควบคุมกิจการ
ค้าขายอันกระทบ
ถึงความปลอดภัยหรือผาสุก
แห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471

พ.ศ. 2471

การประกอบกิจการค้าขาย
ที่เป็นสาธารณูปโภคในประเทศ
จะทำได้ถ้าไม่ได้รับอนุญาต
หรือสัมปทานจากพระมหากษัตริย์

ประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 58

พ.ศ. 2515

จอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ
ประกาศยกเลิก พ.ร.บ. ควบคุมกิจการค้าขายฯ
เนื่องจากมีผู้ประกอบกิจการค้าเป็นจำนวนมาก
และไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบกิจการ
ดังกล่าว จึงเป็นเหตุในการปรับปรุงกฎหมาย
และบังคับใช้ประกาศฯ โดยสาธารณูปโภค
จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาต
หรือรับสัมปทานจากรัฐมนตรีเท่านั้น

กิจการที่ถือเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

1. การรถไฟ	7. การไฟฟ้า
2. การรถราง	8. การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่าย
3. การชุดคลอง	ก๊าซโดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่างๆ
4. การเดินอากาศ	9. บรรดากิจการอื่นอันกระทบกระเทือน
5. การประปา	ถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกของ
6. การชลประทาน	ประชาชนตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา

พ.ร.บ. ร่วมงานฯ ปี 2535

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน
หรือดำเนินการในกิจการของรัฐ
พ.ศ. 2535

ใช้บังคับเมื่อ 9 เม.ย. 2535

อดีต รมว. ของกิจการสาธารณูปโภคมีอำนาจ
แต่เพียงผู้เดียวในการอนุมัติการให้สัมปทานเอกชน
และไม่ขึ้นตอนที่ยชัดเจนและเป็นธรรมแก่เอกชน
เพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติให้เอกชน
ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันจึงเกิดกฎหมายนี้

สาระสำคัญ

เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติ
และใช้บังคับแก่การให้สัมปทาน
หรือการร่วมงานหรือดำเนินการ
ในกิจการของรัฐ โดยเฉพาะโครงการ
ที่มีการลงทุน หรือมีทรัพย์สิน
ตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป

5 หมวด 25 มาตรา

พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556

พระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
พ.ศ. 2556

ใช้บังคับเมื่อ 4 เม.ย. 2556

ยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมงานฯ ปี 2535
เนื่องจากบทบัญญัติไม่มีความชัดเจน ขาดทิศทาง
และความเป็นเอกภาพ ขาดหน่วยงานกลางที่กำกับดูแล
โครงการ ไม่มีกำหนดเวลาในการพิจารณาที่ชัดเจน
ไม่มีกระบวนการแก้ไขสัญญาและการต่ออายุสัญญา

สาระสำคัญ

เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐ
ที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชน
เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
และกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอน
การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน

10 หมวด 72 มาตรา

ความจำเป็นในการยกร่าง พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556

มีบทบัญญัติในเรื่องของขอบเขตโครงการ
อย่างกว้างขวางส่งผลให้มีโครงการร่วมลงทุนที่ไม่ได้
อยู่ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน
และบริการสาธารณะเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมาย

ยังไม่มีการสะท้อนถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน
ที่ร่วมลงทุนในโครงการของรัฐที่ชัดเจน

ขาดมาตรการในการแก้ไขปัญหา
ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ขาดมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุน
ระหว่างรัฐและเอกชนอันส่งผลให้การดำเนินโครงการ
มีความล่าช้าและเอกชนยังไม่ให้ความสนใจ
ที่จะเข้าร่วมลงทุนในโครงการของรัฐเท่าที่ควร

พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอน
ในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

มุ่งเน้นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่ตั้ง
อยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน

กำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้า
ในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน

มีมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุน
อย่างเหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง
โดยหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการจัดทำโครงการร่วมลงทุน
กระชับ โปร่งใส และตรวจสอบได้

เปรียบเทียบโครงการที่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 และภายใต้ พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

โครงการที่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 มี 3 ลักษณะดังนี้

นิยาม “กิจการของรัฐ”

1

นิยาม “ร่วมลงทุน”

กิจการที่หน่วยงานของรัฐ
มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย

การร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่า
โดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชน
ลงทุนแต่ฝ่ายเดียว

2

กิจการที่ต้องใช้ทรัพย์สินของรัฐ

การร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่า
โดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชน
ลงทุนแต่ฝ่ายเดียว

3

กิจการที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

การร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่า
โดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชน
ลงทุนแต่ฝ่ายเดียว

โครงการที่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 มีลักษณะดังนี้

นิยาม “โครงการ” ตามมาตรา 4

นิยาม “ร่วมลงทุน” ตามมาตรา 4

โครงการลงทุนของรัฐในกิจการ
ที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่และอำนาจ
ต้องทำตามกฎหมายหรือกฎ หรือที่มีหน้าที่
และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด
หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว
โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน
หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

กิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา 7

ด้านเศรษฐกิจ 8 กิจการ

ด้านสังคม 3 กิจการ

กิจการอื่นตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 7 วรรคสอง กิจการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกิจการเกี่ยวเนื่อง
ที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการดังกล่าวด้วย
ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

สรุปกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

1

การเสนอโครงการ

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการ พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดที่ต้องมีในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563

2

การคัดเลือกเอกชน

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563
- ประกาศ สคร. เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการนำข้อตกลงคุณธรรมมาใช้กับโครงการร่วมลงทุนที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 พ.ศ. 2564
- ประกาศ สคร. เรื่อง ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และหนังสือการรักษาข้อมูลเป็นความลับและไม่มีส่วนได้เสีย ตามประกาศ สคร. เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการนำข้อตกลงคุณธรรมมาใช้กับโครงการร่วมลงทุนที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 พ.ศ. 2564
- ประกาศ สคร. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานข้อตกลงคุณธรรมมาใช้กับโครงการร่วมลงทุนที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562 และแนวทางการกำหนดคำตอบแทนของผู้สังเกตการณ์

3

การกำกับดูแล
โครงการร่วมลงทุน

4

การแก้ไขสัญญา
/ทำสัญญาใหม่

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

สรุปกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการฯ ตามมาตรา 9 (มูลค่าต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท)

1

การเสนอโครงการ

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศ สคร. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาความสำคัญของโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่ หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป แต่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาท พ.ศ. 2564

2

การคัดเลือกเอกชน

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

3

การกำกับดูแล
โครงการร่วมลงทุน

4

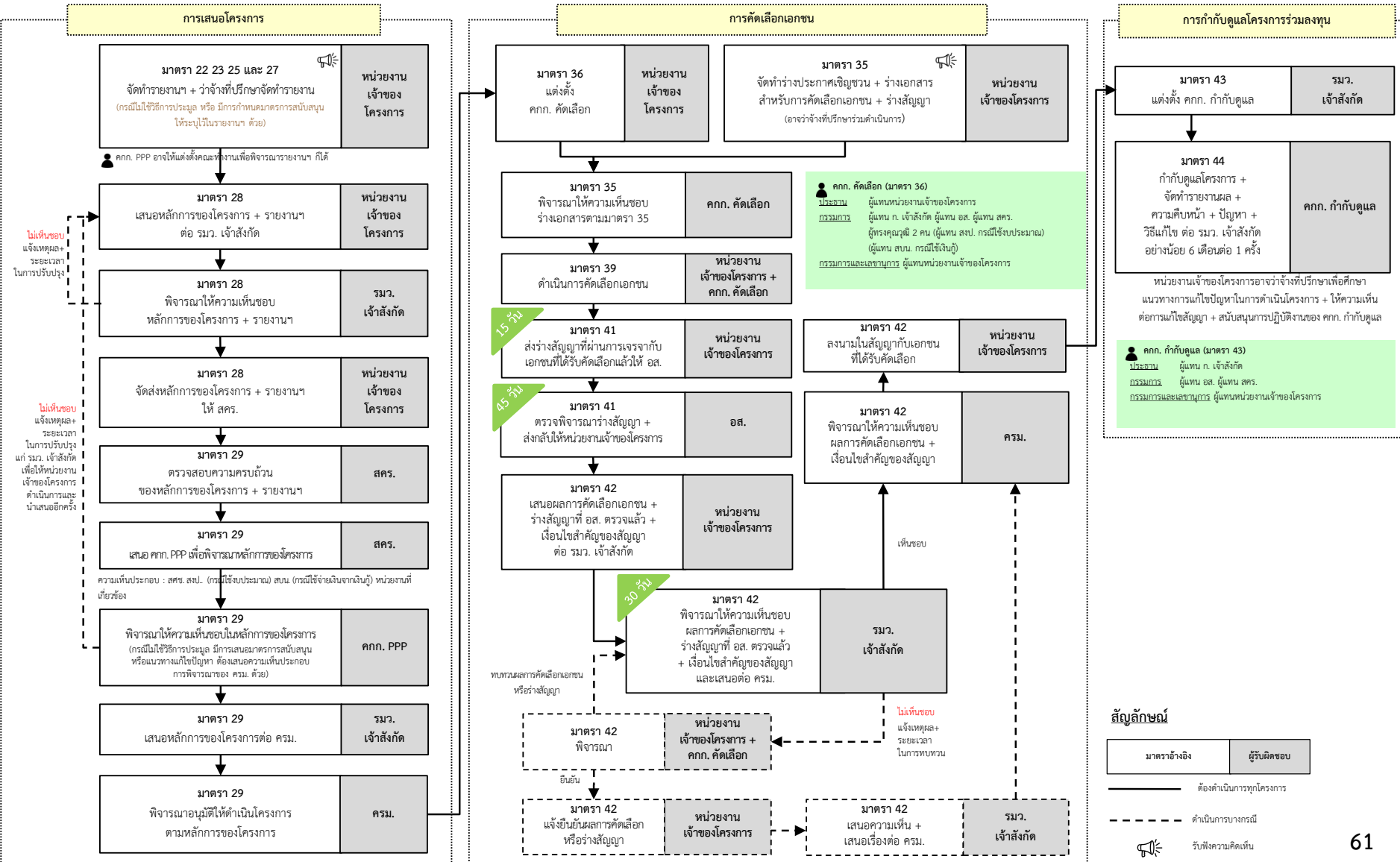

การแก้ไขสัญญา
/ทำสัญญาใหม่

- ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563

ภาพรวมการพิจารณาโครงการร่วมลงทุนตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

ภาพรวมการพิจารณาโครงการร่วมลงทุนตาม พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี 2562

การแก้ไขสัญญา

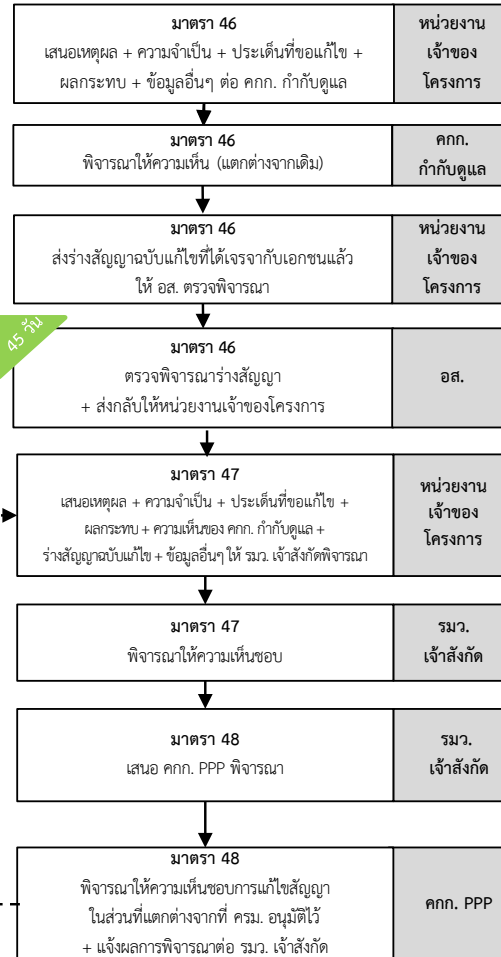
หลักการของโครงการร่วมลงทุน หรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนเดิม

ไม่เห็นชอบ
แจ้งเหตุผล
+
ระยะเวลา
ในการทบทวน

ไม่เห็นชอบ
แจ้งเหตุผล + ระยะเวลาในการทบทวน

ทำให้หลักการของโครงการร่วมลงทุน หรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแตกต่างจากเดิม

การทำสัญญาใหม่

ก่อนที่สัญญาสิ้นสุดอย่างน้อย 5 ปี

